

รายงานการประชุมสภาว่างรัฐชวรมนุญ

ครั้งที่ ๓๐

วันจันทร์ที่ ๓๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๓

ณ พระที่นั่งอภิเศกคฤศิต

เริ่มประชุมเวลา ๘.๕๐ นาฬิกา

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐชวรมนุญ : อันันประธานสภาฯ บ่อยข้าพเจ้าทำหน้าที่แทน อันันมีสมาชิกมาประชุม ๓๓ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเบิกประชุมระเบียบวาระแรก ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒๘ ผู้ใดจะแก้ไขเพิ่มเติมประการใดบ้าง

ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขอย่างใด

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐชวรมนุญ : ไม่มี เป็นอันถือว่า ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระต่อไป อัญาศของ วุฒิสภา ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวจะเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร ข. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เลขาธิการสภาว่างรัฐชวรมนุญ : สำหรับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ยอมให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทน เรื่องนี้ก็เป็น ของใหม่สำหรับประเทศไทย แต่เมื่อไปดูก็มีรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสซึ่งบัญญัติอย่างเดียวกับเรา ก็ยอมให้สมาชิกส่งร่างเสนอร่างพระราชบัญญัติ ที่สภาล่างได้ แต่ว่าสภาสูง เป็นแต่เพียงให้ความเห็นเท่านั้น

เพราะฉะนั้นการที่บัญญัติไว้เช่นนั้นก็เป็นธรรมดา คือว่าเมื่อสภาผู้
 ความเห็นที่เสนอไปได้ ก็ตรงกับรัฐธรรมนูญชั่วคราว แต่กระผมเห็นเคย
 ไปไกลกว่านั้น ก็กระผมคิดว่ากฎหมายมี ๒ ชนิด ก็ชนิดที่เกี่ยวข้อง
 กับกฎหมายโดยแท้ เช่นการแบ่งเขตต์ การภาษีอากร กฎหมายอย่างนั้นควร
 จะเสนอต่อสภาผู้แทน แต่มีกฎหมายบางฉบับ เช่นประมวลกฎหมายแพ่ง
 กฎหมายอาญา กฎหมายที่เป็นหลักของประเทศ กฎหมายวิธีพิจารณา
 ความแพ่งแล้ว มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระเบียบบริหารทั่วไปต่าง ๆ เหล่านี้
 พระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นหรืออะไรต่าง ๆ ผมนึกว่าจะแบ่งภาระจากสภา
 ผู้แทนให้มาเสนอได้ทางวุฒิสภา แต่กึ่งซึ่งผมเห็นเป็นการเสียหายในการ
 เสนอร่างต่อสภาผู้แทน คือเราทำประมวลกฎหมายอาญา มา ๗ ปีเศษแล้ว
 มาถึงสภาผู้แทนพิจารณาได้สักมีเศษ ไปได้สัก ๑๐ มาตราสภาผู้แทนออกไป
 มีสภาใหม่มาตั้งกันใหม่อีกอย่างนี้ ก็เป็นหลักของประเทศไปไม่ได้
 ไม่มีหวังว่าในชีวิตของกระผมอีก ๕ - ๑๐ ปีข้างหน้าจะเห็นประมวลกฎหมาย
 อาญาคลอดออกมาได้

ทั้งจะให้วุฒิสภาเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายได้อย่างไร ผม
 บอกความจริง วุฒิสภาไม่มีผู้แทนราษฎร คือว่าเมื่อใดสภาผู้แทนลงคะแนนเสียง
 ข้างมากเช่นเวลานี้สภาผู้แทน ๕๐ คนได้ออกร่างพระราชบัญญัติออกไปอย่างนี้
 แล้วก็ไม่ชักกับระบอบประชาธิปไตย แต่ในเวลาเดียวกันก็เป็นการช่วยเหลือ
 แล้วสำหรับรัฐบาลก็เป็นของดี คือว่าไม่ต้องไปเสียเวลาไปกับกฎหมายบางอย่าง
 นั้นต้องทำเป็นแรมปี เช่นประมวลแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา เท่าที่ผมมา
 ทำงานที่กรมการแก้ไขประมวลนี้และไม่ได้อา ถ้าทำอย่างผมนึกว่าอีก
 ๖๐ ปีก็ไม่สำเร็จ แต่ถ้าหากว่าเสนอมาวุฒิสภาให้วุฒิสภายืนยันว่าจะดี
 เพราะวุฒิสภายืนยันไม่ได้ เหมือนไม่ได้ การทำกฎหมายก็ติดคอขึ้น และเกี่ยวข้อง
 ได้ดี ซึ่งเราพูดกันว่าสภาผู้แทนไม่ว่าจะร่างแก้ไขอย่างไร และถ้าเสียงข้าง
 มากแต่สภาผู้แทนไม่มีของวุฒิสภาร่างพระราชบัญญัติก็ตกไป แต่ว่า

เรามีเครื่องที่จะช่วยเหลือเขาในการออกกฎหมายนั้น สำหรับเวลานั้นออกไป
 มั่นกว่าบ้านเมืองคับขันมากถึงเวลาถึงสามทุ่มออกกฎหมาย ๖ - ๗ มาตรา
 นอกนั้นก็กฎกระทรวงซึ่งกฎกระทรวงอย่างนั้นในประเทศเราไม่นิยมโดยเหตุนี้
 มั่นกว่าถ้าสมาชิกสภาผู้แทนมีใจกว้างขวางแล้วจะให้ผู้มีสัมมาใจช่วยประเทศ
 มากขึ้น โดยเฉพาะผู้มีสัมมาใจความรอบรู้มาก เพราะฉะนั้นสภาผู้แทนไม่
 ควรจะคงอยู่ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว คือให้มีอำนาจผู้มีสัมมาใจให้สมาชิก
 เสนอขอหรือรัฐบาตเสนอขอแล้วสภาผู้แทนเป็นเสียงข้างมากออกคะแนนเสียง
 ทั้งหมดเช่นเวลานี้ ๕๑ คนไม่ยอมรับ คือให้ร่างพระราชบัญญัติตกไป ถ้า
 หากว่าไม่มีคะแนนเสียงก็ทิ้งหรือไปจนกว่าคะแนนเสียงขาด

๑.๕๕ น.

นายเพียร ราชธรรมนิเทศ : การเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็น
 หน้าของสภาผู้แทน ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ส่วนมากสภาผู้แทนเป็นผู้
 เสนอขอ แต่เมื่อเรามาคำนึงถึงว่าจะให้ผู้มีสัมมาใจชำนาญการทุกอย่างทุก
 สาขาเพื่อที่จะร่างพระราชบัญญัติ อย่าง ไหน จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศ
 ชาติได้ เมื่อกรณีเป็นเช่นนี้แล้วก็หาทางให้ผู้มีสัมมาใจทำประโยชน์มากที่สุดที่จะ
 ทำได้ เพราะว่าผู้มีสัมมาใจต่างกันหมอยุ่สมาชิกสภาผู้แทนมีสังกัดพรรคและ
 ท้องถิ่น เป็นพรรคอาศัยอยู่เองที่ใจฝักใฝ่และท้องถื่นบางมองอะไรผ่าน ๆ ไป
 หรือมองอะไร ไม่เห็นประโยชน์ส่วนรวมข้างหน้าได้ แต่ส่วนสมาชิกผู้มีสัมมา
 ใจที่ตามมองเนี่ยะไม่มีอะไรสังกัดพรรคอะไรก็ไม่ออกหน้าถึงอย่างไรก็ตามแต่ว่า
 ในคุณวุฒิ ความสามารถ ของ ท่าน ๆ อาจจะมีมองอะไร กว้างกว่า สภาผู้แทน
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า เห็นว่าเมื่อเราจะหาประโยชน์จากรัฐธรรมนูญ ให้เป็น
 ประโยชน์อย่างยิ่ง แล้วก็ควรให้สมาชิกผู้มีสัมมาใจ เสนอร่างพระราชบัญญัติ ได้
 ข้าพเจ้าเองก็ได้ไปตรวจดูรัฐธรรมนูญต่างประเทศมาเหมือนกัน ในอันนี้

ลงมาซึ่งสภาผู้แทนราษฎรราชบัญญัติได้ ขอตั้งแต่เรียกได้ เข้าที่ข้าพริกักได้ แล้วข้าพเจ้าซึ่งตรวักตลอดไปจนถึงอังกฤษ ๆ ก็ได้เหมือนกัน ถ้าหากว่าสภาผู้แทนราษฎรผู้แทนราษฎรราชบัญญัติขึ้น ก็ตั้งขอขึ้นให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา แต่ว่าถ้าในสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติ ขึ้นก็ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา แต่ว่าถ้าสภาผู้แทนราษฎรขึ้น ถ้าหากว่า สภาผู้แทนเห็นชอบด้วย ก็เป็นอันว่าร่างพระราชบัญญัติขึ้นนั้นน่าจะความจนครบสมบูรณ์ก็ได้ แต่ว่าถ้าสภาผู้แทนไม่เห็นด้วยก็เสนอไปยังวุฒิสภา ซึ่งวุฒิสภาย่างนั้นจะต้องมีว่าอย่างถ้ามีการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยควรมีคะแนนเสียงเท่าไรเด็ดขาด หรือจะให้กระทำเป็นการยาก ให้พระราชบัญญัติขึ้นนั้นตกไปจากหรือถ่ายอย่างไรก็เป็นวิธีจัดการอันหนึ่งเพราะจะต้องเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ในหลักการณ์นั้นข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาเช่นร่างพระราชบัญญัติได้โดยไม่มีปัญหา

นายอินทร สิงหนตร : ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เห็นด้วยในการที่จะให้วุฒิสภามีสิทธิที่จะเสนอพระราชบัญญัติได้ เราได้มีข้อตกลงกันอยู่ซึ่งหนึ่งแล้ว คือเราไม่ยอมให้วุฒิสภามีอำนาจในกรณีที่จะเข้ารัฐบาลหรือเข้ารัฐบาลเข้า คือในวุฒิสภาซึ่งมีรายชื่อไปไม่ใช่ว่าใครหรือใครรัฐบาล เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราเข้ามาเกิดมีอำนาจแก่กับก็ได้ มาว่าให้วุฒิสภามีสิทธิที่จะเสนอพระราชบัญญัติขึ้น ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเราไม่ต้องการให้วุฒิสภามีสิทธิที่จะเสนอเราแล้ว คือว่าการเสนอพระราชบัญญัติขึ้นก็เป็นการที่จะต้องเหมือนกันว่าจะเข้ารัฐบาลหรือจะเข้ารัฐบาลขอตกได้ ถ้าหากว่าสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาแล้วร่างพระราชบัญญัติขึ้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับนโยบายอันใหญ่ของรัฐบาล ถ้ารัฐบาลเห็นว่าเป็นที่รัฐบาลต้องออก ซึ่งวุฒิสภาไม่ต้องการออก เราไม่มีบทบัญญัติที่จะยุบวุฒิสภา ไม่ได้เห็นแสงออกประการหนึ่งเราไม่ต้องการจะยุบวุฒิสภา เพราะเหตุนี้จึงได้เสนอพระราชบัญญัติขึ้นมา บอชขึ้น เพราะฉะนั้นเราจึงให้วุฒิสภามีสิทธิที่จะเสนอพระราชบัญญัติขึ้นด้วยความร่วมมือซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ หรือจะเข้ารัฐบาลเข้าก็ได้

ไม่ได้คงพรรค ถ้าหากว่าเป็นอย่างนั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้
 ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องมีลักษณะพรรคเหมือนกัน เรื่องพรรคนี้ ข้าพเจ้าไม่พบ
 ถ้ามีประชาธิปไตยที่ไทยพรรคก็ต้องมีที่นั่น คงนึกเห็นที่แตกแยกกัน ท่าน
 บอกว่าผู้สถาปนาไม่คงพรรค เกี่ยวข้องแล้วอีกหน่อยจะมีหลายพรรค การที่
 พูดมาอย่างนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้สมาธิกับท่าน และไม่ได้สมาธิกับผู้สถาปนา
 แล้วข้าพเจ้าซึ่งหวังว่าต่อไปข้าพเจ้าอาจจะมาร่วมพรรคมาเทียบเป็นผู้สถาปนาเหมือนกัน
 ที่พูดเช่นนี้ว่ากันเพื่อประชาธิปไตยอย่างจริงจัง ไม่ควรให้สิทธิในเรื่องนี้
 แล้วข้าพเจ้าคิดว่าไม่น่าจะมีอะไรขยาย เมื่อเรารับหลักที่ว่าไม่ให้เอารัฐบาล
 ออก ไม่ให้ลงมติให้รัฐบาลเข้าไม่ให้ออก ก็ไม่น่าจะมีอำนาจในชั้นคือ
 อำนาจเสนอพระราชบัญญัติ

๕๐.๐๘ น.

นายเทพ โชติพันธุ์ชาติ : ก่อนอื่นเราน่าจะได้ย้อนถ่วงไปถึงปัญหา
 ที่เดี๋ยว ๆ มา ที่สมาธิเมื่อสักครู่ที่ว่าปัญหาเรื่องอำนาจของผู้สถาปนาแก้ไข
 และเพียงไหน ซึ่งเราได้ถกเถียงเรื่องนั้น ๒ นาที ก็คิดว่าให้อำนาจใน
 การไว้วางใจหรือไม่ กับให้อำนาจในการอภิปราย ไม่ไว้วางใจหรือไม่
 ซึ่งทั้งสองผู้คิดนั้นจะมาเทียบเคียงกับอดีตแล้วสังเกตกันถี่มาก คือต้องผู้คิด
 นั้นคล้าย ๆ ประหนึ่งว่า อำนาจของสภาผู้ร่างนั้น มีแต่เพียงอำนาจที่ยัง ทั้ง ก่อ
 เท่านั้น ไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการออกกฎหมายที่ดี ในการไว้วางใจรัฐบาล
 ก็ดี ไม่ไว้วางใจรัฐบาล ให้รัฐบาลออกก็ดี ซึ่งเราพูดมา ๕-๖ วันแล้ว
 แล้วเป็นที่เข้าใจในสถานการณ์ว่าสภาผู้ร่างเป็นเพียงสภาผู้แทน ตกเดือนและระดับของ
 ในสิ่งที่ควรจะเป็นไม่ได้ เมื่อสภาผู้แทนทำผิดไป บัดนี้กลับเห็นว่าให้อำนาจผู้
 ร่างผู้ร่างยังชวนกว่าเก่า ก็คืออำนาจในการเสนอพระราชบัญญัติ แล้วอำนาจที่
 มีใน ๒ ผู้คิดที่เดี๋ยวกลับมากลายเป็นว่าสภาผู้ร่างลงมติไปอย่างหนึ่งแล้วกลับ
 เป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นให้อำนาจผู้สถาปนาออกพระราชบัญญัติ

แต่สิ่งที่เราไม่คิดจะเกิดขึ้นอย่าง ที่สมาชิกพูดเมื่อกัน แล้วว่าปัญหา เรื่องการ
 เสนอกฎหมายนั้น กระทั่งกระเทือนถึงอำนาจของรัฐบาล ก็จะต้องอยู่ที่หรือออก
 หรือไม่ แล้ววุฒิสภาไม่มีอำนาจที่จะออกคือวุฒิสภาไม่ยอม อะไรไม่ยอมผล
 สุดท้ายที่สุดก็จะเป็นที่สภาผู้แทน ซึ่งถ้าหากว่าวุฒิสภาเสนอขอยาพิษอันหนึ่งสภา
 ผู้แทนไม่เอา ซึ่งความจริงวุฒิสภาอยากเอา เสนอพระราชบัญญัติแล้วออก
 สภาผู้แทนกฎหมายนั้นสุดท้ายตกแก่สภาผู้แทน ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งที่วุฒิส
 ภาอาจจะควมรัฐบาลได้ เป็นอย่างนั้นแล้วออกก็ประกาศหนึ่งปัญหาจึงอุปมัยก็
 ทำให้ได้ทั้ง ๆ ที่ขณะนั้นมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวเขียนไว้ จินตปฏิวัติทำ
 อย่างไร ท่านเลขาธิการรัฐสภาซึ่งบันทึกกับข้าพเจ้าเดิมขอว่าสงสัยว่าทำอย่างไร
 สมมติว่าวุฒิสภาผู้หนึ่งเสนอจะให้แก้รัฐธรรมนูญเดี๋ยวนี้จะทำอย่างไร เขา
 มาเสนอต่อสภาผู้แทนอภิปรายได้หรือไม่ ไม่มีอะไรจะอภิปรายจะให้เสนอที่ไหน
 เสนอว่าจะให้สภาผู้แทนมีข้อออกหรือ สภาผู้แทนมีข้อสภาผู้แทนมี
 อย่างไรกันใหญ่เสียแล้ว ทางที่คิดแต่ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราว
 เขียนไว้แล้วพอปฏิบัติไม่ได้ประโยชน์ ถึงแม้วุฒิสภาเสนอกฎหมายได้ก็ต้อง
 ผ่านสภาผู้แทนจึงเห็นได้ว่าให้อำนาจแล้วจะกดขี่ไป ซึ่งความจริงขณะนั้นขอ
 เท็จจริงกฎหมายอาจต่าง ๆ ก็ผ่านไปไม่รอดคือสภาผู้แทน & ปีจะไม่รอดแล้ว
 ทำเองจะไม่ผ่านสภาผู้แทนอย่างนั้นหรือ ก็ต้องผ่านจนไปคืนยังรุ่ง จะคงคืนที่
 ไหนก็ต้องผ่านสภาผู้แทน ปัญหาเรื่องอำนาจประชาธิปไตยมันจะถดถอยไปอีก
 พูดไปพูดมาจะเห็นว่าข้าพเจ้าสนับสนุนราษฎร ไม่ใช่อย่างนั้นข้าพเจ้าต้องการ
 ร่วมกันให้เป็นทั้งเขาใจแล้วว่าเราต้องการวุฒิสภาเป็นผู้ช่วย ไม่ใช่เป็นผู้เริ่ม
 ก่อการ เพราะเป็นผู้ใหญ่แล้วให้เด็ก ๆ เขายังกันดีกว่า เพราะฉะนั้นจึงเห็น
 ว่าไม่สมควรเลยที่จะให้วุฒิสภาเสนอ เพียงฉบับร่างแล้วและอีกข้อหนึ่งทำ
 ได้ท่านอาจจะมึลุ่มมึลถานในสภาเขอะเขะ ท่านจะเสนอกฎหมายก็กระนั้น
 สภาผู้แทนก็ได้ ท่านจะเขียนรัฐธรรมนูญให้ โสลดพออย่างนั้นเห็นแก่ผู้ที่ได้
 ว่าจะเป็นอย่างไร แต่ท่านเลขาฯ บอกว่าอยากจะให้วุฒิสภาออกกฎหมาย

แล้วจะให้สมาชิกแทนใครเพียงคนเดียวก็คงจะเป็นกฎหมายบังคับสมาชิกกันใหญ่เสีย
มากกว่ากันแต่ก็กลับเป็นว่าวุฒิสภาเสนอกฎหมายแล้วมาตั้งสมาชิกแทน กลับ
จะให้สมาชิกแทนออกเสียงเกินครึ่งให้เป็นกฎหมายได้ ถ้าไม่เกินก็ไม่ได้
ซึ่งตรงข้ามสมาชิกแทนรับรองกฎหมายแล้วควรไปถึงวุฒิสภาตั้งคะแนนไม่ต้อง
เกินครึ่งเป็นเสียงเดียวอย่างนั้นและเห็นว่า รู้ดีกว่าอย่างไร ๆ พวกไปพูดมาคล้าย ๆ
จะแย่งอำนาจกันเสียแล้ว ความจริงข้าพเจ้าไม่ใคร่ยัง แต่เพื่อให้เป็นไป
ตามแบบประชาธิปไตย

นายจง ใจภักดี : คงจะเป็นที่รับรองกันอยู่ทั่วไปแล้วว่าวุฒิสภา
เป็นสภานิติบัญญัติเหมือนกัน เพราะว่ามีหน้าที่เรากำหนดถ้อยคำกันอยู่
เวลานั้นเราจะแบ่งงานให้วุฒิสภาทำแค่ไหน คือในสภานิติบัญญัติเรารับรอง
กันอยู่ทั่วไปตั้งแต่ต้นมาว่าวุฒิสภานั้นให้เป็นสภาที่ถ่วงดุลหรือยับยั้ง ส่วน
สมาชิกแทนราษฎรให้เป็นผู้เริ่ม ให้เรารับรองกันอยู่แล้ว แต่กับคนที่มีผู้เสนอ
ว่าจะให้วุฒิสภามาร่างกฎหมายก็ได้ โดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ จริงอยู่ถ้าชั้นนี้
ของฝรั่งเค้าสามารถที่จะออกกฎหมายได้ ข้าพเจ้าเคยศึกษามาแต่เคยไป
มา เห็นว่ายุ่งยากมาก ถ้าเราทำอย่างสภาชั้นที่เราจะทำทีเดียว เพราะว่า
หลักของสภาชั้นนี้ไม่ใช่อย่างเดียว มีหลายอย่างมากมาย ได้รัฐบาลออก
ได้ ประธานาธิบดีจะให้ยุบสภาต่างก็ต้องปรึกษาสภาชั้นที่เขามอำนาจมาก
เหลือเกิน เราจะเอาอย่างเดียวกันมาใช้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เหมาะสม เพราะ
ว่าเหตุผลอย่างที่ข้าพเจ้าอ้างได้ เพราะถ้าฝรั่งเค้าเห็นว่าการเมือง
เรายุ่งกันนัก เราอย่าเอาตัวอย่าง ถ้าเราเอาตัวอย่างก็ยุ่งมาก และที่ไม่
เห็นชอบกับข้าพเจ้าไม่ใช่คนเดียว มีผู้คัดค้านอีกหลายคนเรากับบอกว่า
ไม่ไหว อย่าเอาเป็นตัวอย่าง เราตงมาพิจารณาในสมัยปัญหาเพราะหน้า
ข้าพเจ้าเห็นว่าไปไม่ไหว คือจะให้วุฒิสภามาร่างกฎหมาย เพราะเหตุว่า
อะไร เพราะเหตุว่าการออกกฎหมายนี้ต้องมีพระเดชอยู่ในตัว คือว่าถ้า

พระเศวตฉัตรไม้คองระให้วุฒิสภาเสนอกฎหมาย วุฒิสภาซึ่งในหลวง
ทรงเลือกตั้งให้พระเศวต ไร่พระคุณ ข้าพเจ้าขอสนับสนุน

ประกาศที่ ๒ วุฒิสภาเราว่ากันแล้วว่าเป็นสภายับยั้ง ถ้าหากว่าสภายับยั้งออกกฎหมายเดี่ยวเองแล้วใครจะเป็นคนยับยั้ง เหมือนอย่างกัมพูงเจ้าคาคนเขงก็ตั้งให้คนอื่นเขาเซี่ย นี่เป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าเป็นคนกลาง ข้าพเจ้าไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควร และยังมีอีกหลายประการที่ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นไปไม่ได้ ในการที่จะให้วุฒิสภานำออกกฎหมายด้วยเดี่ยวเอง วุฒิสภานอกจากเป็นสมาชิกที่มีเกียรติแล้ว ก็ยังกว้างขวางกับราษฎรน้อยไม่เหมือนอย่างสภาผู้แทนที่ใคร่เลือกโดยตรงมาจากราษฎร และก็ยังมีอยู่ใกล้ชิดกับราษฎร ราษฎรต้องการอะไรหรือไม่ต้องการอะไรก็อย่างหนึ่งข้ออย่างหนึ่งผู้ที่จะเสนอกฎหมายได้ ก็ต้องมีงบประมาณ ๒ ประเภท คือรัฐบาลประเภทหนึ่ง รัฐบาลขอเสนอกฎหมายได้เพราะเป็นผู้บริหารงาน และก็เป็นผู้ปกครอง เมื่อรัฐบาลเห็นว่าจะไหนจะเป็นภัยแล้ว ก็อาจจะเสนอกฎหมายได้ นี่ก็สมควรแต่เสนอขอเสนอวุฒิสภา วุฒิสภาอาจจะยับยั้งได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่าให้ท่านมาบังคับกว่า ให้ท่านทำอย่างอื่นที่เข้มแข็งดีกว่า เช่นอำนาจยับยั้งให้ท่านจริง ๆ ให้ท่านสักมี ๒ มัดดีกว่ามายังอย่างนี้ เพราะเป็นหลักการของวิชาเศรษฐกิจศาสตร์หนึ่งที่ว่า คือชั้นออฟเฟดเบอริเวาระได้ผลต่ำกว่าก็ไม่ได้เป็นอันตราย เพราะจับปลาต้องมือ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเราไม่ควรเลยที่จะตั้งวุฒิสภาเข้ามายัง

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเคยเห็นด้วยคุณอินทรา แต่ฉัน
เห็นใจที่เห็นตรงกันข้าม มีสมาชิกบางท่านข้างถึงหลักประชาธิปไตยจะ
ข้ามราชชงปวงชน มาจากปวงชน เพื่อปวงชน แล้ววุฒิสภาแทนเท่านั้นเป็น
ปวงชน ขอให้ทราบตกลงกันในต้นสักหมอยว่าเราขอรับหรือไม่ว่า การที่เรา
ถวายพระพรภาวระ ข้าพเจ้าไม่อยากจะแสดงว่าพระเจ้าข้าข้าพเจ้า
ไม่ว่าเป็นการถวาย ก็ขอเถกเถกให้วุฒิสภามานั่งในวุฒิสภา เมื่อท่าน

ปฏิบัติตามพระราชภาระ หนีบเอาคนพาทันคิดว่าดีมากทำหน้าที่เพื่อรับใช้
 ประเทศชาติ และซึ่งเราสมมติว่าเป็นผู้แทนของปวงชนเหมือนกัน คำว่าเป็น
 ผู้แทนของปวงชนนี้ ขอให้ท่านรำลึกให้ดี เราเทียบด้วยเรื่องนี้ เราชอบพูด
 กันเสมอว่า คำว่าวอจกัฏฐ์ ฆาตราชกรณกัฏฐ์ รับไซ้ประชาชน ไตรภังค์ รัฐบาลตั้ง
 ไม่ใช่ราษฎรเลือกมารับใช้ประชาชน ในเวลาเดียวกันให้เขาคุณฤกษ์ซึ่ง
 ประชาชน แล้วไครตั้ง ประชาชนหรือ เปล่าเลย รัฐบาลตั้ง ฉันทักกั
 อุณิสภาเราถวายเป็นพระราชภาระให้พระเจ้าแผ่นดินทรงแต่งตั้งให้ ท่าน เหล่านี้
 มาคุณฤกษ์ซึ่งประชาชน คือว่าผู้แทนปวงชน พังแหล่ ๆ หู ก็เมื่อเช่นนี้แล้ว
 เขามาบังคับเพียงว่า พอดีแทนผ่านกฎหมายขึ้นมา เรื่องย้อไม่ย้อ โยน
 กลับไป เราควรจะได้ประโยชน์ยิ่งกว่านั้น ถ้าเรารับแล้ว ว่า พระเจ้าแผ่นดิน
 ก้อนที่ท่านจะเลือกอุณิสมาชิกท่านต้องเทียบแล้ว ว่า มีความรู้มีความชำนาญ
 ในกิจการทั้งหลายพอสมควรเอาคนเหล่านั้นมาใช้งานใช้ถาวร และรับเข้า
 ถัดจากถาวรได้ว่าอุณิสมาชิกเป็นอยู่ขณะนี้ ไม่อยากจะหนึ่ง ไม่ใช่ว่าจะ
 ทำงานหรืออยากจะทำเงินเดือน รู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องเสียตังประจำ
 โยชน์ของคนเป็นก่ายเป็นกองมาบังคับรับใช้ประเทศชาติอย่างที่ท่านทั้งหลายมาบังคับ
 รับไซ้อยู่ในสภาวามรัฐธรรมนุญนี้เพื่อประเทศชาติ ไม่ใช่ว่าเพื่อจะมา
 เบี้ยยประทุม ทินมี ขอให้ขอออกมานาม คุณเทพฯ ตั้งกระทู้ว่าเฮ้ย อุณิสภา
 จะเป็นผู้เสนอพระราชบัญญัติ เริ่มกฎหมายแล้วทำอย่างไร ข้าพเจ้ารับว่า
 เป็นความจริง รัฐธรรมนุญฉบับชั่วคราวขัดข้องเหลือแต่สาม ถ้าสมาชิก
 อุณิสภาขณะนี้เสนอพระราชบัญญัติต้องไปเสนอสงฆ์ แทน เราไปพูดไม่ได้
 เพราะรัฐธรรมนุญไม่ได้บอกให้พูด ในข้อบังคับสภาผู้แทนก็ไม่บอกให้พูด
 ด้วยเหตุนี้เราจึงเขียนรัฐธรรมนุญใหม่มุ่งขอเสนอสมาชิกอุณิสภา ก็ขอ
 จะเริ่มพระราชบัญญัติได้ก็เขียนในท่านองให้ทำได้ ไม่ใช่เขียนอย่าง
 เดียวกัน เดียวกันจะมีประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นอย่างท่านจะเสนอที่เสนอใน
 อุณิสภานั่นเอง แต่อีกรับหลักการแปรญัตติว่ากันในวาระ ๒ วาระ ๓ เดียว

ก็รับร่างพระราชบัญญัติแล้วส่งไปส่งให้ผู้แทนเพื่อส่งให้ผู้แทนเขา เห็น ชอบ ด้วย
 เราจะไปเกณฑ์ว่าคะแนนต้องเป็นเท่าไรนั้นเอาไว้มิพิจารณาในบัดนี้ เมื่อ
 ผู้แทนเห็นชอบด้วยก็ออกประกาศใช้เป็นกฎหมาย นั่นเป็นวิธีทำ หรือถ้า
 มีวิธีแก้ไขก็ขอยกฉบับไปผู้มิส่งผู้แทนเห็นชอบก็ใช้เป็นกฎหมาย ถ้าไม่
 เห็นด้วยก็โยนทิ้งไปเลย เรื่องเป็นอย่างนี้ ท่านท่านจะมองเห็นได้ว่า ผู้รัก
 ว่าผู้มิส่งผู้แทนควรจะให้เป็นผู้มียัง เราได้ตกลงแล้วว่าเป็นผู้มียัง
 ผู้แทนเราเสนออะไรไม่ชอบก็ขอยกทีเดียว ทำไมได้จะให้ผู้มิส่งผู้แทน
 เสนอเอง ข้าพเจ้าขอให้ท่านทั้งหลายได้โปรดนึกถึงในกรณีที่เป็นเช่นนี้
 สมมติว่าผู้แทนมีพระราชบัญญัติอะไรหนึ่งจะเป็น รัฐบาล เสนอ ก็ ตาม
 สมาชิกเห็นอกตาม เสนอเข้าผู้ส่งผู้แทน ผู้ส่งผู้แทนรับหลักการ แก้ไขเป็น
 วาระ ๒ วาระ ๓ ผ่านเรียบร้อยแล้ว เข้ามาผู้มิส่งผู้แทน ผู้มิส่งผู้แทนในวาระ ๒ ได้
 เกยกันเป็นการใหญ่ แต่ตกลงมีมติรับหลักการ แต่ในวาระ ๒ มีผู้แปรญัตติ
 เยอะแยะทีเดียว ในที่สุดสมมติว่าที่ประชุมของวุฒิสภาออกมากตามแปร
 ญัตตินั้น ร่างของกฎหมายนั้นเปลี่ยนรูปไปจากที่ผู้ส่งผู้แทนเสนอมา
 เปลี่ยนไม่เท่าไร ส่วนที่เปลี่ยนนั้นเป็นความคิดใคร ใครเป็นคนออกริเทศ
 ผู้มิส่งผู้แทนเป็นผู้ออกริเทศ ก็เมื่อเขาเป็นออกริเทศมาคราวเดียวหรือ ๑๑ มาตรา
 ที่เขาออกริเทศกลับไปผู้ส่งผู้แทน ผู้ส่งผู้แทนจะต้องลงมติว่าเห็นชอบด้วย
 หรือไม่เห็นชอบด้วย ถ้าเห็นชอบด้วยประกาศใช้เป็นกฎหมายนั้น ประกาศ
 ใช้กฎหมายอะไร ประกาศใช้กฎหมายที่ออกริเทศจากวุฒิสภาไป แม้แต่
 จะเป็นส่วนปลีกย่อยก็ตาม ถ้าเขาออกริเทศได้แล้ว แล้วทำไมส่วนใหญ่
 จึงไม่ให้เขาทำได้ ที่ท่านบอกว่าถ้าผู้มิส่งผู้แทนมีความเห็นความคัดค้านควรจะ
 ออกกฎหมายอย่างนี้ อย่างนั้นไป กระทั่งสมาชิกผู้ส่งผู้แทนเขาเพื่อ ให้เขาเสนอ
 กฎหมายนั้นขึ้นมา ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเราอาจจะทำได้ แต่ทำไม่ได้แล้วเมื่อคน ๆ
 หนึ่งเรามีใจเดียวของเขาเองแล้วทำไมจะต้องไปกรวยหัวของคนอื่นนั้นให้ทำให้

เราจะให้เบ็ญย็ห็ชของเรำเองไม่ได้ห็ช เพื่อให้เป็นการปรำกฎในพงศำวตำ
 ว่าเขำกัด้ำมำรทกัชจะทำไค้เหม็ชนกัน ทำไม้จะค็ชงไปย็มจรมกคนโน้นคนนั
 เขำมำหำยไค้ และทำไม้ทำนจะไปมองวำในกัรเส่นอรำงพระรำชบญญิต
 นัันเป็นชองใหม่ชงไม้ค็ชว ถ้าทำนเป็นนักการเม็ชง และเป็นนักกฎหมำย
 เป็นนักศำทกัแท้จรงเด็ว โปรคณักค็วำการเส่นอกฎหมำยไม้ใช้อย็เด็ยร็ใหม่
 เสมอไป พระรำชบญญิตกัมีย็เวเลำนนัที่ไม้เหมำะแก่ศำภำกการณั เม็ช
 เกิดควำมเด็ชค็วอื่นแก่ประชำชน และเป็นพระรำชบญญิตกัไม้จำเป็น ในกัร
 เส่นอพระรำชบญญิตกัถบับหนังเพื่อเด็กพระรำชบญญิตถบับนักัเป็น พระ
 รำชบญญิตเหม็ชนกัน และกัเป็นกัรจำยเด็ชค็วค็มเพ็ยง ๓ มำครำ เช่นนั
 ทำไม้จรงค็วย็เหตุศมถกัไค้จรงวำศำมำชกัอุมัศภำไม้ค็ชวเส่นอกฎหมำยไปค็เด็ชว
 เร็ชเด็ชวหำเด็ชงในศภำผู้แทนคัง ๑๐๐ คน ๑๐๐๐ คน แลว้เส่นอศภำผู้แทน
 แลว้กฎหมำยเส่นออุมัศภำ อุมัศภำอำจจะค็วำ แลว้เม็ชอศภำผู้แทนเม็ชเขำ
 ค็วำ กัเม็ชเส่นนักัให้เป็นกัรค็วำเพ็ยงค็วเด็ชวอุมัศภำไม้ไค้ห็ช เพราะ
 ฉะนัห็ชอให้ทำนศำมำชกัมีม็เก็ยรติมองค็วย็ใจบรึศทัชั จะเห็นควำมนี้เป็นการไม้
 เหมำะ กัในกัรทกัจะให้อุมัศภำชกัเส่นอรำงพระรำชบญญิตไค้ย็ชงกัทำน
 เดชวำเส่นอ มีนัมีศกัคณชอชยำมองวำจะก้ำกัยอำหำจกันเด็ช ประชำชน
 จะถบับผู้แทนอไรเช่นนั ไม้ใช้อย็เป็นการถบับผู้แทนในกัรทกัจะให้อุมัศภำ
 อุมัศภำเส่นอพระรำชบญญิตไค้ ถำอุมัศภำชกัเขำยอมีให้ศภำผู้แทนเส่น
 ชันมำเด็ช ศภำผู้แทนไม้เขำยอชง เขำยอมีให้ค็ชเขำถบับหุ้ แต่ชำพ็ค้ำ
 เห็นวำไม้ใช้อย็การถบับหุ้ ตั้งที่เรำทำเพ็ชประโยชนแก่ประเศชวคั เรำทกัเพื่อ
 ประชำชน เม็ชอเส่งชำงมำกในศภำไม้เขำ ไม้อย็เป็นการเส่งเก็ยรติอไร ไม้
 ใช้อย็เป็นการถบับหุ้กัน คำนชธรรมคำนเรำเกิดมำเด็ชวไม้อย็ค็ชทกัค็ชอไร
 กัหมำยควำมวำเป็นศนทำไม้ทำอไรโดย เพราะฉะนัห็ชทุกคนจะค็ชงทำค็ชบำง
 แต่กัเป็นการศกัโดยบรึศทัชั ใจและม็เหตุศมเด็ชว กัไม้อย็เป็นการนำชำย แลว้
 ๓ ๖ นั ๔ ๖ นั ๕ ๖ นั ๕ ๖ นั แต่ทำค็ชวเจตนำบรึศทัชัค็ชอประเศชวคัเด็ชวกัไม้อย็อไร

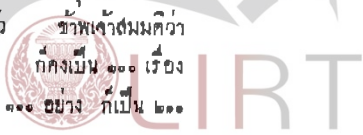
ข้าพเจ้าเคยเสด็จพระราชสมภพอยู่ที่ตึกอิมพีเรียลสกายไฮเอ ข้าพเจ้ายังไม่ขาย เพราะถือว่ามีกำไรที่สม่ำเสมอไม่รับหลักการในกฎหมายของข้าพเจ้านั้นเขาได้ใช้ความคิดหรือทำไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะต้องถือว่าสมาชิกเขายกมือไม่รับหลักการข้าพเจ้า เขาได้ใช้ความคิดความรู้โดยบริสุทธิ์ของเขาแล้ว แล้วเขามองเห็นผลข้าพเจ้าก็ยอมรับตามเหตุผลไม่เห็นน่าขาย ทั้งนี้สมาชิกบางท่านก็คิดว่าให้วุฒิสภาเสนอกฎหมายได้รัฐบาลชดเชยนโยบายใหญ่ข้าพเจ้าว่าถ้าผลที่ได้อยู่แก่สภาผู้แทนแล้วจะได้หรือไม่ได้รัฐบาลอยู่ที่สภาผู้แทนต่างหาก เพราะวุฒิสภาเสนอกฎหมายอะไรไปชดเชยนโยบายของรัฐบาลซึ่งมีสมาชิกของสภาผู้แทนส่วนข้างมากสนับสนุนอยู่เขาไม่เอาเองกฎหมายอันนี้รัฐบาลเห็นอย่างไร วุฒิสภาจะรับหลักการกฎหมายข้าพเจ้าขอช้า กฎหมายนี้ ๆ ขอบ ๆ อะไรก็ตามสมาชิกต้องมาก ผู้แทนเขาเห็นว่าไปไม่ได้หรือจะขายได้รัฐบาลที่กำลังสนับสนุนอยู่เขาก็ไม่เอาอีกต่อไป แต่กฎหมายอะไรที่เป็นประโยชน์รัฐบาลก็คอยตามเพราะว่าสภาผู้แทนไม่ชอบใจก็คว่ำเสียงกฎหมายอันนั้น แต่ท่านโปรดคำนึงเถิดข้าพเจ้าไม่ไหวควุฒิสมาชิกหรือ ก ข้าพเจ้าเข่นช้อย เสด็จท่านก็คงเห็นแล้ว คนชำนานงานกันว่าจะเสนอกฎหมายต้องควรของแล้ว ควรออกแล้วปรึกษากันไม่ใช่ว่าชอบใจแล้วเสนอเข้ามา เขารวังตัวกลัว ๕ แต่มเห็นคนอื่น เมืองไทยเป็นของแปลกท่านไปดูต่างประเทศเขานักการเมืองเขาขึ้นมาในสภาผู้แทนทุกครั้งแรก นักการเมืองนั้นจะถูกใส่หรือ ขันมือว่าครั้งแรกแรงก็ใจไม่ขัน แต่เมืองไทยไม่เป็นเช่นนั้นสำหรับตัวข้าพเจ้าด้วยไม่เม ไม่สุด แต่เป็นเรื่องของคนไทย แต่สำหรับสิ่งผู้ใหญ่ หมู่มากขอให้ท่านเข้าใจว่าวุฒิสมาชิกในหมู่ผู้ใหญ่ช่ายกันทำไมข้าพเจ้าเป็นเด็ก ค่อยยังชั่วหน่อย ข้าพเจ้าเป็นเด็กไม่คอยช่ายท่านผู้ใหญ่ช่ายมากไม่คอย จะเสนอกฎหมาย ถ้าจะเสนอก็คงเป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องกระทบกระเทือน ถึงผลประโยชน์ของประชาชนทั่ว ๆ ไปหมดหรือกฎหมายถ้าพ้นสมัยแล้วไม่ มีใครนึกถึงแล้วหรือชดเชยนั้นค่อนข้างยากที่จะไปกำหนดหรือรัฐต่าง ๆ ที่เสนอ

ขึ้นมา ถ้าส่วนมากเห็นด้วยก็กลับไปสภาผู้แทน สภาผู้แทนไม่เอา โยนทิ้งเสีย
ข้าพเจ้ามองไม่เห็นถ้ามันเป็นประโยชน์ในทางนี้ ข้าพเจ้าเฉยใจที่ข้าพเจ้า
ไม่เห็นกับนายอื่นทว่า

๑๐.๒๗ น.

ขุนคลังอุทธรณ์ : ในญัตติเรื่องนี้ข้าพเจ้าพิจารณาโดยรอบ
คอบแล้วรู้สึกว่าเป็นที่ที่ตามผู้อภิปรายเสนอมีความเห็นว่า ทาง คุณ ศึกษาศวจะ
เสนอพระราชบัญญัติได้ในทางสภาผู้แทนนั้นข้าพเจ้ารู้สึก ประหลาด ว่า ทาง คุณ
ศึกษานัน ในฉะเพาะประเด็นท่านจะทำคือเป็นสภาผู้แทนไปอีกเหมือนกัน และก็
คล้าย ๆ กันว่าในบัดนี้สภาจะเสนอกฎหมายนั้นก็มี ๒ สภาเช่นแล้วคือคุณ
สภาและสภาผู้แทนซึ่งทำหน้าที่เสนอกฎหมายได้อย่างเดียวกัน แม้ว่าจะทางเรา
จะได้เขียนบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเมื่อคุณ ศึกษาศวจะเสนอ กฎหมายให้ผ่าน
สภาผู้แทนก่อน โดยคุณศึกษานามาก็บรรยายในสภาผู้แทนก็เกิดขึ้นในกรณี
คุณ ศึกษาศวจะเสนอกฎหมายนั้น จะได้เสนอให้สภาผู้แทนซึ่งแห่งอภิปรายกัน
ตลอดกันในฉะระ ๓-๒-๓ ให้เสร็จสิ้นไปก็ตาม เมื่อเป็นดังนี้เรียกว่าสภา
ทั้งสองเกิดทำหน้าที่อย่างเดียวกันจนแล้วในคราวที่มาทำหน้าที่เหมือนกันหรืออย่าง
เดียวกันนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการสมควรเลย ข้าพเจ้าอยากจะเรียน
ถามว่ารัฐธรรมนูญที่เราจะเขียนเราจะแบ่งหน้าที่คุณ ศึกษาศวและสภาผู้แทน ถ้า
หากว่าเราจะแบ่งว่าหน้าที่สภาผู้แทนและคุณ ศึกษานัน ต่างก็ทำหน้าที่ตามบท
กฎหมายกล่าวคือสภาผู้แทนก็ทำหน้าที่เสนอพระราชบัญญัติ และทางคุณ
ศึกษามีหน้าที่เขียน และก็เหตุในเมื่อ เราจึงจะมาขอหม่าที่กันทำ แต่
ข้าพเจ้าไม่อยากจะอ้างหน้าที่กันเดียว ข้าพเจ้าอยากจะเปรียบว่ามันไม่
เป็นไปคามหน้าที่ ถ้าเปรียบกับร่างกายเราเช่นปากกับจมูก ซึ่งเป็นส่วน
ถ้าคัมพูของร่างกาย คือจมูกก็สูดอากาศเข้าเป็นอาหารของปอด และปาก
ก็หม่าทาก็รับอาหารเข้า ถ้าหากว่าเราจะให้ปากมาทำหน้าที่หายใจก็

ได้ คือว่าเราควบคุมเดี่ยวหรือไม่ควบคุมก็หายใจทางปาก แต่ว่าหนักหนามาก
 ลูกเรือใหม่ มันไม่ถูกแต่คราวนี้ในเขตเดียวกันถ้าเราเอาอาหารซึ่งเป็นน้ำ
 หรือสิ่งที่เป็นก้อนเราในรวมกักขังกันใหญ่ ข้าพเจ้าคิดว่าคุมกักขังปากเรา
 แบ่งหน้ากักกันเดี่ยว ถ้ามนุษย์เป็นอย่างน้อยจะมีการติดต่อในการที่จะ
 คำนึงชีวิตให้เป็นไปโดยดี ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าในรัฐสถานนี้เราควรจะได้
 แบ่งหน้ากักกันเดี่ยวว่าใครทำอะไรบ้าง เพราะหน้าที่ของอภิศภาไม่ใช่เด็ก
 น้อยเตย มีหน้าที่มากมาย หน้าที่ในการขบขังซึ่งเราจะโคกถาดต่อไป หน้าที่
 ในการที่เราได้ตั้งกระทู้ถาม ถ้ามีรัฐบาลซึกใช้รัฐบาลควบคุมรัฐบาล ซึ่ง
 ข้าพเจ้านั้นฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนก็มีควมยินดีซึ่งจะเต็มอบให้ท่านอย่าง
 เต็มที่ และยังถวามันทานกัมหนาทก็จะเขนเนอแรดเคเบทได้อีก ซึ่งเรา
 จะโคกถาดต่อไป นักมีหน้าที่มากมายแล้ว เหตุใดแต่ท่านจึงอยากจะทำ
 หน้าที่ผู้แทนอีก ข้าพเจ้าอยากจะเชิญท่านสมาชิกขอประทานโทษคุณหลวง
 ประภอมว ซึ่งข้าพเจ้านับถือมากมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนเดี่ยวก็ว่าแต่ข้าพเจ้า
 เห็นว่าในทางสภาผู้แทนนั้น เท่าที่เป็นมาแล้ว ข้าพเจ้าได้ปรากฏว่า ท่านก็ยัง
 ไม่ปรากฏว่าท่านได้เสนอกฎหมายอย่างไรอย่างหนึ่งอย่างไร และแม้ใน
 พฤษภภาในคราวก่อนก็ไม่มีผู้หนึ่ง แม้จะมีบัญญัติไว้ว่ามีโอกาสเสนอได้
 ไม่ใช่เป็นเพราะว่าท่านไม่มีความรู้หรือเกียจคร้านในการเสนอ แต่ข้าพเจ้า
 เขาใจและด้านกว่าหน้าที่ของที่ท่านว่าท่านมีหน้าที่คอยถนกรอง คอยขมขย
 ท่านจึงไม่อยากจะทำ ถึงแม้จะมีบางประเทศจะมีบัญญัติให้ท่านเช่นนี้ แต่
 ข้าพเจ้าก็เห็นว่าในเมื่อของไทยนี้ บางอย่างเขาไม่มี เราทำได้แต่ทำไปบ้างแล้ว
 คึงบทบัญญัติเมื่อ ๒-๓ วันนั้น เราก็มั่นแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
 อยากรู้ความยุ่งยากเลย ที่ว่าก็ความยุ่งยากคือว่าที่ว่าก็ความยุ่งยาก คือว่า
 ถ้าหากว่าอภิศภาเสนอกฎหมายคึงหนาทสภาผู้แทนแล้ว ข้าพเจ้าสัมพันธ์ว่า
 ในสภาผู้แทนนั้นมีผู้อยากจะได้เสนอกฎหมาย ๓๐๐ คน กักขัง ๓๐๐ เรือง
 ๓๐๐ อย่าง แต่ตัวอภิศภาเสนออีก ๓๐๐ คน ๓๐๐ เรือง ๓๐๐ อย่าง ก็เป็น ๒๐๐

มันก็จะยุ่งกันใหญ่) จริงอยู่ข้าพเจ้ายอมรับว่ามีข้อจำกัดว่าท่านเป็นผู้แทนปวงชน
และผู้แทนในหน้าที่ท่านเป็นผู้ถนัดถจริง อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าไม่อยากจะ
ดูมิถึงยามยังกับมีสภาผู้แทน ถ้าดูมิถึงยามเช่นออกกฎหมายไม่ตั้งรัฐบาลไม่
สามารถจะรวมปฏิวัติได้แล้วมาตั้งสภาผู้แทนก็กลัวไปเอง ไม่ใช่เช่นนั้นเพราะว่า
การเสนอกฎหมายเมื่อไม่ได้รับหลักการในระยะที่ ๑ แล้ว ถ้าเสนอกฎหมาย
อย่างไรอย่างหนึ่งที่ไม่ดีนั้น ถ้าเมื่อได้รับหลักการในระยะที่ ๑ แล้ว ถ้ารัฐบาล
ปฏิวัติไม่ได้พูดถึงมารยาทที่รัฐบาลก็ได้ออกไปแล้วไม่ต้องเสนอดวาระที่ ๒ ที่
๓ หรือไม่ต้องเสนอดังสภาหนึ่งมาตัดสิน ยกตัวอย่างสภาผู้แทนเสนอกฎหมาย
ที่ขัดกับนโยบายของรัฐบาล แต่สภาเดิมมีเสียงข้างมากรับกฎหมายที่ขัดกับ
นโยบายของรัฐบาลในวาระที่ ๑ รัฐบาลก็ได้ออกไปโดยมีรัฐบาลที่ ๒ รัฐบาล
ที่ทำการระบอบที่ ๓ มารยาทที่ขัดก็ออก ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างที่สุดสมาชิกผู้เกียรติ
ที่ข้าพเจ้าเคารพต่างสภาดูมิควรเป็นสภาที่ถนัดถจริงควรเป็นสภาที่เป็น กลาง
เป็นสภาผู้ใหญ่ที่คอยตัดสินคอยประนีประนอม ทำไมจะทำหน้าที่เล็ก ๆ เพราะฉะฉนั้น
การแบ่งหน้าที่ ควรแบ่งเพราะหน้าที่อันมีมากอยู่แล้วและนอกจากนั้นในทางที่
เหมาะสมในกาวที่ดูมิถึงยามจะเสนอร่างพระราชบัญญัติอันมีนโยบายจะเป็นผู้
คอยประนีประนอมแต่เดิมนั้นจะเสนอเสียเอง แล้วจะเอาหน้าที่ประนีประนอมมาให้สภา
ผู้แทน ฟัง ๆ ดูจะเป็นกันใหญ่ ถ้าหากจะให้เสนอใดก็ตามกันดีกว่า
ก็มีสภาเดียวมีประเภท ๑ ประเภท ๒ แต่ว่าเราทำไม่ได้เพราะปัญหาได้ตกลง
กันไปแล้ว ทำไมเมื่อเราแยกออกไม่แยกให้เด็ดขาด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
ขอเสนอว่าโปรดแยกให้เด็ดขาดและทำหน้าที่ของท่านซึ่งมีความสำคัญอย่างมา
มายของท่านเถิด

๑๐.๓๖ น.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าก็เคยเห็นด้วยกับเพื่อนสมาชิก
ผู้เกียรติของข้าพเจ้าเสมอมา แต่ความงามความเห็นขัดแย้งกัน และความ

จริงเรื่องผู้มีอำนาจข้าพเจ้าก็ไปทั้งหมดแล้ว ขอรับสำเนาโดยเฉพาะ
ทำให้อุบัติการณ์ดีหรือออกความเห็นจะรับรัฐบาลออกหรือไม่ ข้าพเจ้าก็
กลับมาใจเสียแล้ว คราวแรกคิดว่าควรจะให้มีแค่คราวหลังเมื่อพ้นฤดูแล้ว
กลับมาใจ

โดยเฉพาะทำจะให้ผู้มีอำนาจเสนอกฎหมายหรือไม่ ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย ด้วยเหตุผลหลายประการ คือเบื้องต้นเราปฏิเสธไม่ได้ว่าภา
กต่างนั้นเลือกมาสมัครกัน ผู้มีสภาพพระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้ง สมาชิก
ราษฎรเลือก เราจะปฏิเสธไม่ได้ที่ว่าความหลักประชาธิปไตยโดยราษฎรปกครอง
ตัวเอง โดยมีแทนของเขา ไปเสนอกฎหมายเป็นการปกครองตัวเองโดย
เฉพาะที่เดียว ถ้าจะให้ผู้อื่นเสนอแล้ว ซึ่งเป็นที่ราษฎรไม่ได้เลือกขึ้นมาเท่ากับ
เป็นการบังคับกับราษฎรที่เดียว ข้าพเจ้าขอรับว่าข้าพเจ้าก็ไม่ลงถ้อย
ตามหลักกันแล้ว อีกข้อหนึ่งที่ทางต่างประเทศต่างส่งเอกอัครราชทูต
ข้าพเจ้าขอรับว่าจริง แต่ต่างส่งตามรัฐธรรมนูญต่างประเทศเขาเลือกมาใน
ฐานที่สมาชิกสภาสูงเป็นผู้มีอำนาจบัญญัติกฎหมายของรัฐ ซึ่งฝรั่งเขายัง
ยอมถือหลักเช่นนั้น ขอให้คิดว่าผู้มีอำนาจพระมหากษัตริย์เลือกตั้ง ไม่ใช่
ราษฎรเลือกตั้ง ถ้าราษฎรเลือกตั้งเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าก็ยอม เพราะว่าจะ
ยอมราษฎรก็เลือกขึ้นมาเพื่อเสนอกฎหมาย เพื่อค้ำชูการดำรงอยู่ของราษฎร
แต่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้ง เป็นอีกอย่างหนึ่งไม่ใช่จะทำให้เขามากมีสิทธิ
ในการจะออกกฎหมายบังคับกับราษฎรได้ ข้าพเจ้าจึงเถียงอย่างนี้ คือการใช้
สิทธิโดยไม่มีการรับผิดชอบ เช่นว่า ถ้าสมาชิกสภา ผู้แทนหรือ สมาชิกผู้มี
อำนาจเสนอกฎหมาย ถ้าออกกฎหมายนั้นราษฎรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ดำหรับสภา
ผู้แทนนั้นไม่มีปัญหาถ้าคราวหลังไปสมัครรับเลือกใหม่ ไม่มีปัญหาอะไรไม่ได้
มานั้น เพราะว่าออกกฎหมายเป็นการขัดใจราษฎรเขา แต่ผู้มีอำนาจนั้นแม้จะ
ออกกฎหมายเป็นการบังคับกับราษฎร หรือขัดใจเขา ประชาชนก็ทำอะไรเขา
ไม่ได้ ถึงแม้ว่ามีอันคนสมาชิกสภาจะออกตามวาระ พระมหากษัตริย์ก็อาจ

เลอกตั้ง เขามาอีกได้ทั้ง ๆ ที่ประชาชนไม่เห็น ด้วยที่สมาชิก วุฒิสภานั้นเสนอ
 กฎหมายเป็นการระงับใจประชาชน การใช้สิทธิโดยไม่มีความรับผิดชอบเขาเห็น
 ว่าเป็นการระงับคือความรับผิดชอบอย่างสำคัญ ที่สมาชิกบางท่านว่าเขาควรหลุดมือ
 ค้างประเทศเขาคงถามจริงเราแต่ไม่ใช่ว่าจะเขาหลักความเขาคงมันไปก็ไม่ได้เช่น
 เดียวกัน หลุดจากความจริงที่ท่านเขา ๆ ว่าต้องการให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่
 ชาติเขาก็อยากให้ได้เต็มที่ เหมือนกันแต่ ถ้าจะให้ได้ผู้มีความจริง ๆ ก็มี
 กมันไปเช่นพวกธรรมศาสตร์หรือสุภา ๆ ก็มีทำไมไม่ให้เขาเสนอกฎหมายได้ไป
 ระงับเขาทำไม เขาอาจจะมีความรู้สึกว่าเขาทำไมท่านไม่ให้เขามีสิทธิแต่
 สมาชิกบางท่านพูดว่าการที่ให้แยกออกไปก็เพื่อให้เห็นหน้าที่แตกต่างกัน บาง
 ท่านก็ว่าจริงมันไม่ชัดว่าเขาเห็นว่าแยกออกไปเป็นของไม่คั่น ถ้าจะพูดว่า
 สมาชิกวุฒิสภาควรจะมีอำนาจเท่าเทียมกับสภาผู้แทน เพราะว่าเป็นผู้แทนของ
 ปวงชนเหมือนกัน แต่ข้าพเจ้านึกว่าเขาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญบอกว่ามี สมาชิก
 วุฒิสภาเป็นผู้แทนของปวงชนเหมือนกัน เพื่อให้เข้าใจว่าไม่ได้เป็นผู้แทนของ
 พระมหากษัตริย์ แต่การเขียนไว้เพื่อเป็นหลักการให้มีอำนาจเท่ากันเป็นผู้แทน
 เขาเตือนสติไว้ว่าแม้พระมหากษัตริย์เลือกตั้งเข้ามาคิดให้ทำหน้าที่ผู้แทนปวงชน
 ไม่ได้ให้ทำหน้าที่ในหมู่ คณะหรือของ พระมหากษัตริย์และความจริงทั้ง ๆ ที่
 เขียน เช่นนั้นเป็นผู้แทนปวงชน รัฐธรรมนูญฉบับเก่าก็ไม่ได้ให้อำนาจผู้แทน
 แม้แต่ผู้แทนก็ไม่ได้ให้เสนอกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับการเงิน มันก็แสดงให้เห็นว่า
 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตลอด ไม่ใช่ว่าเป็นผู้แทนปวงชนแล้วจะมีอำนาจ
 เสนอกฎหมายได้ทุก ๆ อย่าง มันแสดงว่าเป็นเรื่องแบ่งแยกอำนาจให้เฉพาะ
 สมของฝ่ายประเภทไหน ชนิดไหน และสภาไหนแล้วแต่ลักษณะและคุณวุฒิ
 ถ้าท่านจะเสนอบอกว่าการ เป็นสภานิติบัญญัติเหมือนกันทำไมออกกฎหมาย
 ไม่ได้ แต่สภานิติบัญญัติเขาก็ยังแบ่งหน้าที่กันทำ ท่านจะเห็นจากกฎหมาย
 ที่สภาผู้แทนเสนอแล้ววุฒิสภายินยอม กอง วารจากราคีคงไม่พิมพ์ตั้งทำ

หน้าที่เหมือนกันก็อยากจะได้เอกอุททหมายเหมือนกัน เรวกก็ชิงแบ่งหน้าที่และ
อำนาจการงานก็จะเดินไปได้

อีกประการหนึ่ง ที่ว่าไม่อยากจะนั่งเฉย ๆ ที่อยากจะรับใช้ประชาชน
ท่านต้องการอย่างนั้นจริง ๆ ถ้าท่านไม่ถือหลักแบ่งแยกอำนาจแล้วท่านเป็น
รัฐมดเดี่ยวเองดีกว่า หรือไปรับหน้าที่บริหารเดี่ยวแล้วเสนอเอง ข้าพเจ้าเห็น
ว่าถ้าทำอย่างนั้นจะยุ่งกันใหญ่ ข้าพเจ้าคิดเห็นว่าในอุททหมายนั้นอำนาจของ
ไม่ใช้ให้มีอำนาจคอยและข้าพเจ้าจะเสียเวลาเสียเกินเวลาในฐานที่ข้าพเจ้า
อายุน้อยอยู่มักคนกลุ่มหนึ่งรู้สึกเลื่อมใสในสิ่งที่อยากจะทำก็ให้ท่านเป็นผู้บังคับ
ท่านจะเดินการเมื่อแล้วในแผ่นดินนี้จะเสียจะไม่เป็นผู้ที่มีสติปัญญาแล้วก็จะยุ่งกัน
ใหญ่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรให้อุททหมายมีอำนาจใน การ ออก
กฎหมาย

พระยาศรีวิสารวาท : ข้าพเจ้าได้ฟังคำอภิปรายของสมาชิก
หลายท่านแล้ว ก็ยังรู้สึกว่าบางอย่างข้าพเจ้าเห็นด้วยและบางอย่างข้าพเจ้าก็
ไม่เห็นด้วย ก่อนอื่นใครจะกล่าวถึงคำอภิปรายที่พากันไปถึงพระมหากษัตริย์
ข้าพเจ้าเห็นว่าสำหรับปัญหาเฉพาะหน้าเราไม่จำเป็นต้องคิดถึง
อันนั้น เพราะว่าทุกคนด้วยเหตุผลว่าสภาพสภาต่างๆจะเป็นอย่างไร จะแบ่ง
แยกอย่างไร ท่านประชาชน ๆ ก็ที่อภิปรายได้ครั้งหนึ่งแล้ว และเฉพาะใน
ปัญหาเรื่องนี้ว่าอุททหมายมีสิทธิที่จะเสนอกฎหมายได้หรือไม่ นั้น ไม่จำเป็น
ต้องไปพูดกัน ส่วนการแต่งตั้งกึ่งตั้งเสร็จแล้ว ตกตงแล้วในเรื่องเหตุผล
จะทำอย่างไรก็แล้ว ตกตงกันว่าอุททหมายเป็นสภาชั้นหนึ่ง สภาต่างเป็นสภา
ผู้แทน แล้วเมื่อเราจะถืออย่างไรตกลงกันไม่เป็นอะไรโดยที่อุททหมายไปเสนอ
ปัญหาอันสัมพันธ์ว่าเราตกลงว่าอุททหมายเสนอกฎหมายได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่
ขัดจะไปกับหลักประชาธิปไตย แต่ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วยอย่างนั้น คือถ้าพูด
ถึงกฎหมายที่สมาชิกจะเสนอ สัมมัตติว่าสมาชิกในสภาผู้แทน ถ้าเราดูตาม

ระเบียมที่เขาใช้กันแล้ว เช่นประเทศอังกฤษ โอกาสที่สมาชิกสภาผู้แทนเอง
ไม่ใช่รัฐบาลจะเสนอนั้น ๑ หรือ ๒ เปอรเซ็นต์เท่านั้น ๗๗ เปอรเซ็นต์เป็น
ของรัฐवादทั้งหมด ที่เราเสนอนั้นไม่สำคัญอะไรหรอก

อีกประการหนึ่งท่านเดลา วา คือก้อมักถูกหมายมาดอย่าง กฏหมาย
เทศนคซึ่งต้องการวิชาดามวิชาดามสามารถ วิชาดาง ๆ นั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่า
ที่ท่านเดลา วา นั้นหนักถึงประมอดกฏหมาย ชาญาเท่าหนักที่เราหนัก พูดเดียวกัน
ประมอดกฏหมายชาญา จึงอัยประมอดกฏหมายตั้งกินเวลา ขอให้หนัก
ประมอดกฏหมายแต่ละเดมก่อนออกเป็นตัวมีที่จะหนัก แต่ใครไม่ไรแต่ไม่ได้
คังกรรมมาธิการอย่างนั้นแล้วก็ไม่ได้ ถ้าวิคังกรรมมาธิการเขาละเพราะผู้ที่มา
ประมุมนั้นหนักไม่ได้ เพราะมีผู้ที่ไมมาประชุมองค์ประชุมไม่มี ต้องแก้ด้วย
วิชอื่น เมื่อเราทำได้ในสภาผู้แทนก็แก้ชอย่างนั้น แต่ประเด็นสำคัญข้าพเจ้ายัง
ไม่แน่ใจ คืออุมิสภาเป็นสภาผู้มัยยัง เราตกลงแล้ว แต่ออกลงให้อ่านา
ยิมยังเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสภาผู้แทนเสนอกันไป ถ้าเราจะเป็นอย่างสมาชิกมา
งานก็หนักได้ คือให้อุมิสภาเป็นศาลอุทธรณ์ สภาผู้แทนเป็นศาลแพ่ง มัน
มีอัยหรือที่จะให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาคดีแล้วส่งมาศาลแพ่ง มันเป็นไปได้
ได้ คืออติชณะมันหนักกันอยู่ในตัว แต่ข้าพเจ้ายังถือว่าการที่จะให้อุมิ
สภาเดอไม่ใช่วิคกับประชาธิปไตย มันหนักกับหลักยิมยังเอง แม้จะให้
อำนาจไปมันก็ไม่เสียหายอะไร แต่มันไม่คงาม ด้วยเหตุผลอย่างนั้น คือ
วิคด้วยอติชณะสภาผู้มัยยังแล้วจะทำให้หนักและอติชพด จะพูดอย่างนั้น ของ
อุมิสภาผู้มัยยังค้อยลงไป เพราะถ้าเราไปยิมยังชอย่างนั้นแล้วศาลอุทธรณ์ศาลฎีกา
จะยิมยังอีกจะไปหนักใหญ่ ในชณะชอชยาพูดเรื่องประชาธิปไตยอะไร มันอยู่
ในหนักนี้เอง เราจะยอมให้สภาผู้มัยยังไปรวมเดมออกกฏหมายหรือไม่ ส่วนใน
ข้อที่สมาชิกผู้มัยยังเกี่ยวกับอติชว่าได้ เพราะอุมิสภาไม่ได้เดมออกกฏหมาย จะ
ค้อยผู้แทนปวงชนเสนอนั้นไป เพราะไม่ชอย่างนั้นเดมอชมันไปเราถนไม่ตั้ง
แต่อย่างนี้ไม่เสรีวิ ไม่วิคกับประชาธิปไตยเพราะอติชอติชเดมอชคัง

ผ่านสภาผู้แทน เพราะฉะนั้นจะกีดกันหรือไม่ลง ถ้าสภาผู้แทนอนุมัติก็
กีดกันลง ถ้าไม่อนุมัติก็กีดกันไม่ลง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอจึงขออย่าไปกล่าว
พวกพิงถึงพระมหากษัตริย์ ในส่วนคดีข้าพเจ้าเองเห็นว่าไม่ควร แต่ว่าจะให้
ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง ข้าพเจ้าไม่รู้อีกว่าสำคัญอะไรแก่ไหน

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งมติ

ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอขอให้ตั้ง
มติแล้ว

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอประธานโทรมมีคน ยกมือตั้ง
๑๑ คนแล้วยังไม่ได้พูด ควรให้โอกาสเขาหน่อย ข้าพเจ้าขอเบ็ดคอกิปราย
ต่อไป

ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอให้ตั้งมติ
และมีผู้เสนอให้เบ็ดคอกิปราย ผู้ใดเห็นว่าควรเบ็ดคอกิปรายต่อไป โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๘ คน

ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรลง
มติได้แล้ว โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๑๒ คน

ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าลงมติ
ผู้ใดเห็นว่าอำนาจของวุฒิสภาควรจะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ผู้ใดเห็นว่า
อำนาจของวุฒิสภาควรจะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับที่มีที่ไร ในปัจจุบันโดยไม่
เปลี่ยนแปลง ก็ขอให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอร่างพระราชบัญญัติให้
โปรด
ยกมือขึ้น.....

เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คืออย่างที่ท่านประธาน ว่า
นั้นไม่ใช่ ก็ขอให้มติที่เสนอ แต่ว่าวิธีการนั้นให้พูดกันทีละ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นั้นเป็นวิธีการเสนอไปแล้ว การ
เสนอจะเสนอต่อวุฒิสภาเองหรือเสนอต่อกรรมการจะตั้งพูดกันต่อไปหรืออย่างไร

มอบให้กรรมการไปพิจารณา มติในเวลานี้ก็คงว่าควรจะเป็นอย่างไร
คือให้สิทธิเขาหรือไม่เท่านั้น ผู้ใดเห็นว่า.....

หลวงประภอบนิติสาร : อาจจะใช้ใจผิด ข้าพเจ้าขอให้ง
มติใหม่

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าอำนาจของวุฒิสภา
ในการ เสนอ ร่าง พระราชบัญญัติ ตาม ที่มีฉบับนี้ โดยไม่มีการ เปลี่ยนแปลง
ไปรศกมีชวชน

สมาชิกยกมือ ๘ นาย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นควรเปลี่ยนแปลง ไปรศ
กมีชวชน

สมาชิกยกมือ ๑๗ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าสมาชิกวุฒิสภาไม่มี
สิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ คือไปขอให้พิจารณาข้อ ค. ที่ว่าในส่วนที่
เกี่ยวกับการขยับยั้ง พระราชบัญญัติจะคงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับ
หรือควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไร

๑๐.๕๕ น.

นายอินท สิงหนตร : ในเรื่องเกี่ยวกับการขยับยั้งพระราช
บัญญัติ ข้าพเจ้าเห็นว่ามันเป็นอำนาจของวุฒิสภาโดยตรง แต่ว่าเราควร
เพิ่มเติมให้เป็นการขยับยั้งจริงๆในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควร
เปลี่ยนแปลงในระยะการขยับยั้ง และขอให้เป็นการขยับยั้งจริงๆ เท่านั้น คือว่า
เปลี่ยนแปลงให้มีกำหนดการขยับยั้งเพียงพอ เพราะในรัฐธรรมนูญชั่วคราว
เราไม่มีการขยับยั้งเพียงพอ คือเวลาเท่านั้นที่ไม่เพียงพอ นอกจากนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรเปลี่ยนแปลง

พระยาศรีธรรมราช : ในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยอำนาจการยืนยันซึ่งกฎหมายวุฒิสภานั้น ข้าพเจ้าเห็นความสมบูรณ์ที่หม่อมเจ้านมผดน้อยเหลือเกิน หรือเกือบจะไม่ได้ผลเลย ก็เมื่อวุฒิสภาได้ปล่อยอำนาจในการวินิจฉัยและกรณีอื่น ๆ ให้แก่สภาผู้แทนราษฎร แล้งก็เพื่อจะได้มีศักดิ์ควรให้วุฒิสภามีอำนาจยืนยันดังตามสมควร ท่านของแบบอย่างต่างประเทศเขาทำกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรกำหนดเป็นข้อเสนอม ๓ สถานที่ให้สภาผู้พิพากษาเห็นว่าควรเลือกเอาสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง คือ

สถานที่ ๓ เมื่อทั้งสองสภาที่มีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้ประธานสภาทั้งสองตั้งกรรมาธิการทั้งสองสภาพร้อมกันพิจารณาข้อขัดแย้งโดยให้ประธาน ๒ สภาเป็นประธานและรองประธาน เมื่อทั้ง ๒ ฝ่ายลงมติร่วมกันประการใดประการหนึ่งตามรายงานของ คณะกรรมาธิการแล้ว ก็ให้เป็นอันตกลงตามนั้น ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ให้มีการประชุมร่วมกันหรือจะให้กฎหมายนั้นตกไปก็ได้ หากันเกิดแบบของสหรัฐอเมริกา แต่เท่าที่ข้าพเจ้าทราบในประเทศอเมริกาไม่เคยไม่มีการตกลงกันเลย หากการอื่นเป็นข้อเสนอม ๒ สภาด้วยกันคำนึงถึงความปรารถนาประชาชน

สถานที่ ๒ เมื่อเกิดขัดแย้งกันอย่างสถานที่ ๓ โดยวุฒิสภาไม่รับกฎหมายทั้งฉบับหรือแก้ไขบางส่วนของข้อให้ส่งกลับไปสภาผู้แทน ถ้าสภาผู้แทนยืนยันด้วยเสียง ๒ ใน ๓ ก็ให้ถวายพระมหากษัตริย์ หากยืนยันแล้วข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เท่าที่ตกลงกันที่ ๓ เพราะเหตุจำเป็นการไม่ร่วมสามัคคีกัน

สถานที่ ๓ อย่างเดียวกับสถานที่ ๒ แต่สภาผู้แทนไม่มีอำนาจยืนยันกฎหมายที่วุฒิสภาไม่รับหรือแก้ไขในสมัยประชุมนั้น จะเสนอกฎหมายนั้นใหม่ได้เป็นครั้งที่ ๒ ในสมัยประชุมสามัญคราวหน้า ถ้าถูกยกออกก็ต่อเมื่อเสนอมติในสมัยสามัญต่อไป ถ้าสภาผู้แทนรับรองกฎหมายอย่างเดียวกับที่ ๓ ให้ส่งมาวุฒิสภา คราวนั้นวุฒิสภาจะรับรองหรือไม่รับรอง เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ถวายพระมหากษัตริย์ได้

๑๑.๕๘. น.

นายเกษม ตีรังบุต : มีปัญหาที่กรมเจ้าท่าเกี่ยวกับระยะเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ส่งมาแทนได้ส่งไปให้ดูมติสภา มิใช่ว่าเป็นมติการร่าง มติสภา จะพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติอย่างไรก็ตาม สมาชิกผู้เกี่ยวข้องกล่าวเมื่อถึง เดือนระยะเวลาตามญัตติข้อ ก. ในมาตรา ๖๒ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวได้ให้อำนาจไว้เพียง ๓๐ วัน ก็เพราะพระราชบัญญัติธรรมดาเท่านั้น แต่ว่าระยะเวลาที่ให้อำนาจนั้นเป็นการยืดเกินไป การประชุมมติสภาบางครั้งอาจจะไม่สามารถที่จะพิจารณาให้ทันกองทัพ ส่วนอำนาจที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินนั้นภายใน ๓๕ วัน เป็นการควรแล้ว เพราะว่าถ้าจะให้เวลานานเกินไปก็จะทำให้เสียผลได้ เพราะฉะนั้นการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ธรรมดา นั้นก็ควรจะให้มีกำหนดระยะเวลาให้สั้นไปกว่าเดิมที่รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวกำหนดไว้ เช่นให้สักมีหนึ่งหรือ ๖ เดือนอย่างทันสมัยขึ้น

๑๑.๑๐ น.

พระยาอรุณพิทยพิศาล : ในเรื่องยังมีอำนาจของมติสภานั้นตามที่รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีเวลาเพียงพอที่จะกระทำการได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอว่า ควรให้อำนาจมติสภายังมีเกิน ๒ ปี และไม่น้อยกว่า ๒ ปีภายใน ๒ ปี ส่วนพระราชบัญญัติงบประมาณ ข้าพเจ้าเห็นว่ามติสภาไม่ควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องตั้งแต่แต่สภาผู้แทน พระราชบัญญัติอื่น ๆ นอกจาก พระราชบัญญัติ งบประมาณ แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าควรให้มีอำนาจยังมีถึง ๒ ปี

นายชวลิต อภัยวงศ์ : สำหรับมติสภานั้นเราได้อำนาจมากแล้วตลอดจนกระทั่งการเสนอพระราชบัญญัติ มติสภาที่ไม่มีอำนาจเสนอพระราชบัญญัติ ตลอดจนเหลืออำนาจเดียว คืออำนาจยังมี อำนาจยังมีขึ้นใหม่ ๆ

เมื่อผู้มิสกาแล้วก็ควรจะต้องให้ผู้มิสกาที่มีอำนาจยับยั้งโดยเอกเทศ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้มิสกาเข้าร่วมกับสภาผู้แทนด้วยยับยั้ง เพราะการเข้าร่วมประชุมร่วมกันด้วยอเนกเกรงอเนกใจกันได้ ถ้าปล่อยให้ผู้มิสกาประชุมกันโดยเอกเทศแล้วก็จะคิดว่า เขาจะได้มีจิตใจเป็นของเขาโดยตรง ในการที่จะยับยั้งกฎหมายที่สภาผู้แทนได้เสนอไป เพราะอำนาจนี้เป็นอำนาจโดยตรงของผู้มิสกาหรือเป็นชนสุดท้ายที่ผู้มิสกาจะมี และอำนาจยับยั้งก็มีน้อยเหลือเกิน ไม่มีประโยชน์ในการยับยั้งช่วงเวลา ๒-๓ เดือน เพราะฉะนั้นผู้มิสกาควรมีอำนาจยับยั้งกฎหมายได้ในสมัยหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๓ ปี แต่ทั้งนี้ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการเงิน กฎหมายการเงินนั้นต้องเป็นอำนาจของสภาผู้แทน สภาผู้แทนเป็นผู้แทนของปวงชนควรจะให้เราได้มีอำนาจในทางที่จะควบคุมการเงินของประชาชนโดยตรง นี่ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้ ขอเสนออย่างนี้

๑๑.๑๓ น.

พระยาปริชานฤเบศร์ : เราตกลงกันแน่นอนว่าผู้มิสกาในที่นี้เป็นสภาผู้แทนซึ่งโดยจะพูดด้วยยับยั้งแค่ไหน ที่เราจะเอาเวลาด้วยยับยั้งเท่าไร ข้าพเจ้าจะพูดสั้น ๆ ว่าเวลาที่จะยับยั้งความรัฐธรรมนุญไม่มีประโยชน์ ย้ายยับยั้งคิดว่าทำอะไรไม่ได้คล้าย ๆ กับไปขอพรนี้ ไม่มีประโยชน์ ในการยับยั้งข้าพเจ้าขอเสนอว่าเราควรจะมีสิทธิยับยั้งอย่างน้อย ๒ ปี ตามรัฐธรรมนูญได้บอกคือไปว่าเรื่องเงิน ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ผู้มิสกาพิจารณาและลงมติเป็นกำหนด ๑๕ วัน เรื่องลงมติ ๑๕ วันไม่มีประโยชน์ เราไม่ควรที่เห็นเรื่องเงินค่อย ๆ ยับยับยั้งกัน ค่อยไปหา ประเด็นของงบประมาณข้ออื่น ๆ มันยังไม่ออก มีหน้ายังไม่ออก ใช้ไม่ได้ ข้าพเจ้าขอเสนอว่า เราขอโทษบางคนไม่ชอบให้เรียกว่าเรา ผู้มิสกาไม่เกี่ยวข้องของ

เงิน อนุมัติภาวะเกี่ยวข้องแต่พระราชบัญญัติเท่านั้น นอกจากพระราชบัญญัติ เรื่องการเงินมีสิทธิยังมีเป็นเวลา ๒ ปี

๑๑.๐๕ น.

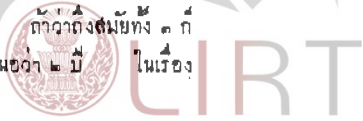
นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ : สำหรับกำหนดเวลาที่ระเบียบพระราชบัญญัติจะให้วุฒิสภามีอำนาจยับยั้งนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่เราจะกำหนดเวลาไว้ ๒ ปี ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นในระยะเวลา ๒ ปีนี้แล้วจะทำให้การทำงานของประเทศไทยล่าช้าจนยับยั้งล้มเลิกกัน แทนที่เราจะได้ประโยชน์กักตึงจะเป็นการเสียประโยชน์ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีความจำเป็นอะไรที่เราจะให้ระยะเวลาไว้เช่นนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนพิจารณาแล้วจะได้ส่งให้วุฒิสภาพิจารณานั้น ถ้าวุฒิสภาเห็นชอบด้วยก็ให้ส่งพระราชบัญญัติคืนไป และถ้าไม่เห็นด้วยก็ให้ส่งพระราชบัญญัติคืนกลับคืนไปด้วยเหมือนกัน ถ้าสภาผู้แทนเขายังยืนยันคัดค้าน ก็ให้ประกาศเป็นกฎหมายไปได้เลย ไม่ต้องประกาศระยะเวลาไป สำหรับในเรื่องกำหนดระยะเวลาข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเรื่องของกฎหมายมากกว่าการยับยั้ง ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีข้อข้าพเจ้าคิดเป็นแต่เพียงว่า เมื่อเห็นไม่สมควรแล้ววุฒิสภาจะได้คัดง้างคัดค้านว่าไม่สมควรอย่างไร ไม่ใช่ไปงัดอะไรๆ ถ้าหากว่ากฎหมายนั้นจะต้องออกใช้โดยมีจุดบันทึกด้วย หรือเกี่ยวข้องก็จะต้องใช้โดยเร็ว ถ้าไปโค่นงัดไว้ที่วุฒิสภาก็จะล่าช้าเสียผลไป มันไม่ใช่เรื่องคดีเป็นเรื่องของการยับยั้ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะกำหนดระยะเวลาไว้ คือให้เป็นการพอสมควรแล้วก็ผ่านมาสภา แล้วก็ผ่านไปสภาล่าง

๑๑.๐๖ น.

พระยาสาวิตพงษ์ศรีธรรมพิลาศ : เราได้คัดง้างในหลักคำญแล้ว ว่าอำนาจเด็ดขาดอยู่ที่สภาล่าง มันหมายความว่าควรยับยั้งอย่างไร มีผลอย่างไร

ผู้หนึ่งพูดว่าควรบีบบังคับเพียงเล็กน้อยก็จะต้องบีบบังคับอีกคือการตนเอง ท่าน
เราควรระงับค้ำคองอย่างไรรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก็ไม่มีอะไรเลย งดเค็ดเค็ด
เค็ดอีกไม่มีประโยชน์ มีผลอะไรที่เราทุกคน ควรให้อำนาจเค็ดใครอยู่
แก่สภาล่างนี้ เราอย่าให้เป็นการรุนแรงหรือเราจะถือตนว่าเราเป็นคนกลาง
เพราะฉะนั้นควรให้มีเวลาใครควรจะให้ท่านสักหน่อย เมื่อเห็นสมควรว่าพระ
ราชบัญญัติไหนควรผ่านไปในช่วงเวลาอันสั้นก็ผ่านไป ถ้าหากว่าไม่คว
รผ่านไปแล้วเราก็คงจะบีบบังคับอีกก่อน ส่วนกำหนดเวลานั้นควรจะเป็นสัก ๒ ปี

นายเกษม บุญศรี : ในเรื่องข้าพเจ้าคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา
มากคือปัญหาจะอยู่ที่ว่าวิธีการที่เราจะดำเนินการในกฎหมายนั้นเป็นการแก้ไข
และเป็นการบีบบังคับให้เป็นไปโดยยุติ ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าสมาชิกผู้มั่งคั่งหลายคน
ได้เสนอมาในทางฝ่ายต่างๆก็มีเหตุผลแล้ว ก็เป็นการยอมด้วยหลักการดังนี้
คือว่าในฐานะที่เป็นส่วนรวม คือว่าให้วุฒิสภามีอำนาจบีบบังคับกฎหมายได้
ทุกฉบับได้ทุกอย่างเว้นแต่พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินได้ นักชอมที่จะ
เป็นอย่างนั้น ท่านปัญหาต่อมาอีกมีว่า ในพระราชบัญญัติต่างๆ นั้นมีปัญหาที่อยู่
ที่ว่าให้วุฒิสภามีอำนาจเพียงเท่าไรจึงจะเป็นการเหมาะสม คืออย่าง
ที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งก็ทูล ขอบประธานโทษออกข้อ คือท่านเจ้าคุณศรี
ธรรมราช ซึ่งเป็นประเด็นที่ ๓ ประเด็นนั้น ก็น่าจะได้รับการพิจารณาโดย
สมควรเหมือนกัน คือว่าในประเด็นที่ ๓ ของท่านเพื่อเป็นการปราบปรามประชน
และก็ให้พระราชบัญญัตินั้นผ่านไปโดยยุติ แล้วก็ในเวลาอันสมควรหรือรอด
เรื่องนั้นจะเป็นไปได้ก็อย่างหนึ่ง แล้วอีกประเด็นหนึ่งก็กำหนดด้วยสมัยของ
การประชน ถ้าหากว่างดสมาชิกผู้หนึ่งจะยื่นข้อทุก ๆ สามสมัยแล้วก็
หมายความว่า ให้เป็นอันผ่านไปก็ได้โดยโดยวุฒิสภาจะเห็นด้วยหรือไม่เห็น
ด้วยก็ให้สภาถวายพระมหากรุณาธิคุณไปในประเด็นนั้น ถ้าว่าถึงสมัยที่ ๓ ก็
ตรงกับเวลานั้นก็ใกล้เคียงกับเวลาที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งเสนอว่า ๒ ปี ในเรื่อง

ข้าพเจ้าก็เห็นว่ามันเป็นการเหมาะสมด้วยกันทั้งนั้น แต่ว่าเราจะตัดสินเขา
 อย่างไรนั้นข้าพเจ้านึกว่าให้เวลาไหน ที่นักคงจะตัดสินได้ลงไปอย่างหนึ่ง
 อย่างใดจึงจะไม่ใช่เป็นการเหมาะสมเพราะว่าผู้ชี้การที่เราจะทำให้พระราชบัญญัติ
 ผ่านไปได้อีกมันไม่ได้ยั้งอะไร ที่ข้าพเจ้านึกว่าถ้าหากว่าให้เวลาแก่ผู้พิพาก
 เพียงพอแล้วผู้พิพากษาในเวลาที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ก็จะต้องคำนึง
 ถึงเหมือนกันไม่ใช่ว่าอีกสักครู่มาบั้งคงไม่เป็นเช่นนั้นนักคงเสียเวลาไปโดย
 เวลานานต้องการมันยังอย่างเด็ดขาดก็คงเป็น ฉะเพาะใน พระราชบัญญัติที่สภา
 ส่งไม่รับหลักการหรือว่าไม่เห็นด้วยโดยเด็ดขาด หมายความว่าโดยประการ
 ทั้งปวงที่เดี๋ยวนี้มันคงเป็นไปในทางที่เป็นส่วนได้ส่วนเสีย ของ ประชาชน
 เป็นส่วนมาก หรือว่าเป็นส่วนได้ส่วนเสียของแผ่นดินอะไรทำนองนั้นเพียง
 แค่นั้นก็หากว่าส่วนปลัดก็ยกก็คงเป็นการแก้ไข ส่วนการแก้ไขนั้นเราก
 ็น่าจะได้มีผู้ชี้การให้พระราชบัญญัติกันผ่าน ไปได้อีก คงไม่เหมือนอย่าง
 เดียวๆ มา ที่เดียวๆ มันมันบางอันก็จะได้รับหลักการแต่บั้งเดี๋ยวมันยังเสีย
 ทั้งหมดแต่อย่างหนึ่งต่างก็ต้องขยับมัน นักเป็นธรรมดาเพราะว่าไม่เกี่ยว
 กับความเสียหายของบ้านเมืองมากมายอะไรนัก มันก็เป็นแต่เพียงว่าหมู่ชน
 เล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างที่เป็นมาแล้วนั้นข้าพเจ้าพูดถึงที่ผ่านมาแล้วเรานักกันใน
 ที่นี้ก็จะปลัดข้อย ในเรื่องปลัดข้อยที่เราจะต้องคิดให้มากกว่าเราจะแบ่งกัน โดย
 วิจารณ์อย่างไร ว่าแค่นั้นเป็นการขยับมันอย่างเด็ดขาดอะไร แค่นั้นจะเป็น
 การขยับมันโดยผู้ชี้การที่แก้ไข หรือแค่นั้นว่าจะมีทางที่จะหาให้เรื่องมันขยับมัน
 ไม่ส่งมรดกใหม่ส่งมรดกอื่นได้ และให้ส่งมรดกไปได้อีก เช่น
 ข้าพเจ้านึกว่ามันอยู่ในวิธีการซึ่งข้าพเจ้ามีความเห็นในที่นี้ว่า ในส่วนผู้ชี้การ
 นี้ ถ้าหากว่าตัดสินในที่นี้โดยเด็ดขาดเป็นการยกเลิกกรรมวิธีการ ผู้ชี้การ
 ก็อาจจะทำให้ความคิดความเห็นในการ วิจารณ์มันไปในขณะที่ไม่เหมาะสมไม่สม
 กับการ แต่ที่ว่าเราโดยกับเขาผู้ชี้การต่าง ๆ นั้นหาที่เราได้ก็ปรายกันมา
 ก็พอจะรู้แนวทางของที่ประชุมมันบ้างแล้ว ก็อย่าได้เป็นเรื่องของกรรมกร

ยกวางจะได้ตกเร้าก็ได้ทันเวลาตรงมา เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องยืมยักก็ไม่
มีใครเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ก็เป็นอันดีภายหลังแล้วก็ด้วยใจอันบริสุทธิ์จริง ๆ
ในทางที่พวกเราได้แบ่งหน้าทักกัน เมื่อเราได้แบ่งหน้าทักกันแล้วตก เร้าก็ต้อง
ถือว่าต่างได้ทำหน้าที่กันโดยเต็มกำลังจริง ๆ เช่นนี้แล้ว ในเรื่องยืมยักคง
ไม่มีปัญหา ปัญหาที่ไปอยู่ที่ว่าจัดการจะตกลงกันหรือไม่เท่านั้นเอง ด้วย
เหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า นี่เป็นความเห็น แต่ทว่าในส่วนของจัดการนั้นเร้าหน้า
จะมอบให้กรมราชการไปก็ได้แล้วในตอนนั้น

นายทองม้วน อธิการ : ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ของ
สมาชิกคือว่า ให้เป็น ๓ หรือ ๒ ปี หรืออะไรทำนองนี้ เพราะเหตุที่เรา
ต้องพิจารณาถึงพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไป บางฉบับก็มี
ความสำคัญอยู่เป็นอันมากในการที่จะใช้อย่างรีบด่วน นั้นประการหนึ่ง หรือ
บางฉบับอาจจะไม่สำคัญอะไรเลย และในกรณีที่จะให้สภายืมยักแล้วกลับไป
ไปผ่านสภาผู้แทนเพื่อการพิจารณายืนยันอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าก็ยังไม่เห็นด้วย
เพราะว่าตามปกติข้อเท็จจริงเท่าที่สภาต่างคือว่า คนเราไม่ค่อยจะยอมแพ้ใคร
ง่าย ๆ และเขาอาจจะไม่เหตุผลอย่างอื่นเพื่อตอบคำถามของวุฒิสภาเพื่อการ
ยืมยักนั้นก็ได้ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นใหม่อีก ก็คือว่าถ้าหากว่า
ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว วุฒิสภานี้ก็ย่อมจะมี
อำนาจในการที่จะยับยั้งได้ แต่ทว่าในการที่จะกลับไปสู่สภาผู้แทนราษฎร
เพื่อวินิจฉัยนั้น โดยปกติแล้วสภาผู้แทนย่อมจะยืนยันไม่ให้ออกไป ดังนั้น
การยับยั้งก็ไม่มีผลอะไร ถ้าเราต้องการความเด็ดขาดและเที่ยงธรรม ถ้า
หากว่ามีการพิจารณาเพื่อการยืมยักแล้ว ก็ควรจะมีการประชุมร่วมกันระหว่าง
วุฒิสภาและสภาผู้แทน เพื่อวินิจฉัยเด็ดขาดและยอมฟังเหตุผลของสภาต่างได้
เพราะตามธรรมดาในการเสนอ ร่างพระราชบัญญัตินั้น ย่อมมาจากรัฐบาลและ
สภาผู้แทนราษฎร หรือที่จริงและเหตุผลอะไรอื่น ๆ นั้นควรจะให้เข้ามามีสิทธิ
ในการที่จะนำเรื่องข้อสภาต่างเพื่อวินิจฉัยด้วยกันคือต่างฝ่ายต่างมีความคิด

เห็นแก่แต่คงไป แต่ถ้ามักกฎหมายที่ดำเนินทำหากว่าดำเนินไป ย่อมยังเราคงมี
๒ บัญชีจะวัดต่อประโยชน์ของประชาชนก็ได้ เพราะฉะนั้น เรื่องใดที่เป็น
เรื่องสำคัญก็ตามหรือเรื่องทั่วๆไปเห็นสมควรยั้งยั้งก็ตามก็ควรพิจารณาด้วยกัน
เพื่อเกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อทุกฝ่าย ก็เพื่อประโยชน์ของทุกฝ่ายในที่สุด
เราลงมติกันเราพึงเดียวกันในรัฐสภาทั้งสองเข้าใจว่าเป็นมติที่ถูกต้องคิดว่า

๑๑.๑๓ น.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าเห็นว่าเราไม่น่าจะนั่งเคียงกัน
พิจารณา เป็นหลักการจริง ๆ ที่ว่าคณะมนตรีบริหาร ข้าพเจ้าในฐานะ
เป็นกรรมาธิการคนหนึ่งก็รู้สึกว่าจะลำบากใจเมื่อไม่รู้ว่าสภาจะตัดสินใจอย่างไร
วิธีที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรที่สุดคือวิธีขยับยั้ง ๓ วิธี คือ ๓ เมื่อประชุม
รวมกันใหม่ เมื่อสภาต่าง สภาสูง สภาต่ำ อย่างนี้ เรียกว่า ขยับขอยมมัตติ ปราโมช
ประณอมระหว่งรัฐกับราษฎร เพราะว่าเช่นเคยของอเมริกาเป็นผู้แทนของ
รัฐคือเกรตเป็นผู้แทนของราษฎรเกิดขึ้นแยกกัน มาปรารภประยอมกันเป็น
วิธีที่อาจเกิดขัดแย้งกันขึ้นตั้งแต่ฝ่ายสภาต่าง ยืนยันคะแนน ๒ ใน ๓ เป็นวิธี
ที่เราใช้อยู่ในเวลานี้วิธี ๓ เรียกว่าขยับยั้งหนึ่งสมัยหรือจะเป็นวิธีที่เรียกว่า
ประเภทที่ ๓ ความจริง เพราะฉะนั้น เราควรตัดสินใจเราจะตัดสินใจก็ต้อง
พิจารณาการกระทำท่านสมาชิกจะเข้าใจในความจริงที่เราใช้เป็นวิธีที่สอง จะเห็น
ได้ว่ามากกว่า ๑ หรืออะไรบางอย่าง ๒ อย่าง คือ ๑ เบื้องต้นคือถ้ามกฎหมาย
ที่ผ่านขึ้นมาจากสภาล่างเขายั้งก็ถือว่าวุฒิสภาจะต้องพิจารณาภายใน ๓๐ วัน
ถ้าเป็นกฎหมายการเงินก็ต้องพิจารณาภายใน ๑๕ วัน สอนห้ามไม่ให้วุฒิสภา
ประวิงไม่ใช่เรื่องยั้งเป็นเรื่องห้ามวุฒิสภาประวิงกฎหมายของเขา ทันเมื่อ
พิจารณาแล้วอันหนึ่งบอกทำให้ส่งกฎหมายไปให้สภาต่าง สภาผู้แทนซึ่งใน
กรณีทั่วไปวุฒิสภาไม่เห็นด้วยในกรณีเช่นนั้นก็ยังมีเสียงของสภาผู้แทน ๒ ใน
๓ ถึงจะผ่านกฎหมายไปได้ การขยับยั้งไม่มโหฬารของเราไม่มโหฬารกำหนดไว้

ให้ควมดีภายในยังมี ๒ มี เป็นแต่กำหนดเวลาไว้ไม่ให้อำนาจ การยับยั้งในชั้น
 ไม่เป็นเวลา ของเราก็ไม่มีที่จะกำหนดไว้บอกว่าเป็นควมดีภายในยังมี ๒ มี
 ไม่มี มีแต่กำหนดเวลาเราไม่ให้อำนาจความ เพราะฉะนั้นวิธีการที่เราใช้
 อยู่เวลานี้เป็นวิธีที่ตรง คือยับยั้งด้วยวิธีที่ตรงไป เมื่อที่กักตวงแล้วสภา
 ต่างจะต้องหาเสียงข้างมากถึง ๒ ใน ๓ โดยพิจารณาครอบคลุมเมื่อเห็นว่าถูก
 แล้วและยืนยันไปก็ประกาศใช้ได้ ข้าพเจ้าคิดว่าเราจะต้องกันอย่างไรก็ควรจะ
 ทำความตกลงและทำความเข้าใจกันเสียก่อน สำหรับความเห็นวิธีแรกข้าพเจ้า
 ของใจคือวิธีของของอเมริกัน คือเมื่อมีการขัดแย้งกัน ควรให้สภาทั้ง
 พรรคมาการประชุมร่วมกันเพื่อตกลงกันว่าจะเอาอย่างไร และเมื่อตกลงกัน
 อย่างไม่เห็นด้วยกันแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าอย่างนี้สภาทั้งสองจะไม่เห็นด้วย
 เพราะจะเป็นการเอาความผิดของคนส่วนน้อยมาผูกมัดคนส่วนมาก อย่างที่
 ข้าพเจ้ากราบเรียนมาแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นวิธีปรารถนาระหว่าง
 รัฐกับราษฎร เพราะเซเนตของเราเป็นผู้แทนของรัฐ และองเกรตเป็นผู้
 แทนของราษฎร ส่วนวุฒิสภาของเราไม่ใช่เป็นผู้แทนของรัฐ เป็นผู้
 แทนราษฎรหรือที่ตรงเลือกตั้งเขาไป แต่ถ้าข้อผูกมัดเป็นการผูกมัดทั้งสภา
 ผู้แทนและวุฒิสภา ถ้าสภาทั้งสองไม่เห็นด้วยก็ ถ้าเขาไม่เห็นด้วยก็จะ
 เกิดแตกแยกกัน ข้าพเจ้าจึงไม่รักวิธีนี้เสีย อีกวิธีหนึ่งคือทำให้อยู่ใน
 รัฐธรรมนูญ ของเราก็ยอมรับว่าสภาผู้แทนเป็นผู้แทนของประชาชน ส่วน
 องกรโดยอยู่กัน การยับยั้งกันน้อยที่สุด คือห้ามไม่ให้มีการประจักษ์ให้มีการ
 คัดค้านใจว่าจะเอาอย่างไร เมื่อมีการขัดแย้งกันถ้าในสภาผู้แทนมีเสียงถึง ๒ ใน ๓
 ของส่วนข้างมากยืนยันความมติเดิมก็ส่งยืนยันกลับไปเพื่อประกาศเป็นกฎหมาย
 ได้ ซึ่งเป็นการยับยั้งที่จริงจัง แต่ข้าพเจ้าซึ่งใจมาแต่ต้นแล้วอ่าเราควรหา
 วิธีอื่นจะดีกว่า เพราะถ้าไปปรังแล้วจะเป็นอันตราย คือถ้าสภาผู้แทนมีความ
 รู้สึกขัดแย้งกัน ราษฎรก็จะออก กฎหมายไปโดยไม่ฟังความเห็นของวุฒิสภา
 ซึ่งเวลานี้ทางวุฒิสภาไม่มีทางยับยั้งได้ จึงอยากให้อำนาจสภาผู้แทน

ให้ความถี่น้อยเพื่อให้มีลักษณะที่จริงจัง ซึ่งจะทำให้เป็นทางที่จำเป็น
 รัฐบาลมาจากปวงชน ท่านจะว่าความคิดเป็นไอเดียหรืออะไรก็ตามก็ตาม
 รัฐบาลแต่รัฐบาลเห็นว่าการจะให้มันหนักก็หนักน้อย คือถ้ามันหนัก
 ๒ ใน ๓ แล้วก็ให้ถือว่าเป็นอันเด็ดขาด การรับยังมีกฎหมายใน
 หมายความว่าเมื่อส่งร่างไม่เห็นด้วยเขาก็ได้ คือไม่ให้ส่งร่างแทน
 กำหนดเจตนาเจตนา ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญเขาไม่มีเจตนา เพราะเป็น
 วัตถุประสงค์เป็นประชาธิปไตยในทางอุดมคติก็หนักน้อย แต่รัฐบาล
 ให้ความถี่น้อยก็หนักน้อย เพราะว่าให้เจตนาแทนได้ใคร่ตรง ไม่
 ไร่คิดอำนาจของผู้แทนเขา คือยังมีข้อเจตนาสมัยประชุมหนึ่งหรือว่า ๖ เดือน
 อย่านิ่งออกกฎหมาย เมื่อใดเวลาเริ่มแล้วและใคร่ตรงแล้วเมื่อเห็นว่าจะ
 หนักออกเป็นกฎหมายก็ไม่ว่า คือคนเราให้เวลาความคิดของความคิดเห็น
 ก็ดีประธาน เรียก ร้อง ก็อาจจะเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น
 เหตุการณ์บ้านเมืองส่งรวมคาบลงไปก็อาจจะเปลี่ยนความคิดได้ ซึ่งคนเรา
 ถ้าได้เวลาความคิดก็อาจจะคิด ทนสำหรับเดือนต่อรัฐบาลนั้น รัฐบาล
 เห็นว่าไหน ๆ เราวางรัฐธรรมนูญกันแปลก ๆ มาแต่ก็ควรเขาที่คิดใคร่
 เขามาใช้ คิดดีก็คิดว่าเมื่อให้อำนาจยังมีใครให้อำนาจที่เป็นอำนาจจริง ๆ
 ไม่ควรให้อำนาจเป็นวิธีอย่างที่ไม่รัฐธรรมนูญ ถ้าผู้แทนเขาเขาจริง
 เขาก็ ๒ ใน ๓ ก็ออกเป็นกฎหมายไปได้ รัฐบาลนั้นกว่าเมื่อไหน ๆ เรา
 วางหลักว่าผู้มิได้เป็นดีแต่ก็ควรดูใจคนนั้นกับบัญญัติหลักการที่ได้ผล
 จริงจัง การให้ดีก็กันนั้นจะต้องบอกตัวเองกันเสียก่อน ทุกวันนี้ผู้มิได้
 เห็นอย่างหนึ่ง ถ้าผู้แทนเห็นอย่างหนึ่งนั้น ไม่ใช่ยังมี อย่างน้อยผู้มิได้
 ไม่เห็นด้วยเพราะเหตุใด เขาก็มีของเขาดี ส่วนสมาชิกผู้แทนได้ฟังแล้ว
 อาจจะกลับใจก็ได้ ถ้าหากว่าปรากฏจริง เพราะฉะนั้นควรจะมีอะไรสัก
 อย่างหนึ่งที่เขาเข้ามาในเรื่อง แต่อีกเรื่องหนึ่งเวลาใคร่ตรงเห็นว่าเป็น
 คือไม่ใช่เวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญปัจจุบัน คืออย่าให้ผู้มิได้ประวิง

แต่ถ้าเราจะมีออกว่าเราไม่เห็นด้วยก็ให้ขอไว้ ๒ เดือนหรือสมัยประชุมหนึ่ง แต่
 ก็ให้เป็นกำหนดเวลาห้ามไม่ เป็นกฎหมาย อย่างนี้ สมาชิกแทน ซึ่งได้รับฟัง
 เหตุผลว่าถูกหรือผิดประการใด ไม่อย่างนั้นแล้วเราไปหาเสียง ๒ ใน ๓ เพียง
 วันเดียวมันก็ได้อีก แต่การร้องหาเสียงนั้นเหตุผลเราอาจจะคัดค้านได้ เราไม่ควร
 จะออกเป็นกฎหมาย ข้าพเจ้านึกว่าเป็นหลักการที่ควรระมัดระวังของคดีเขาไป
 ความเห็นของข้าพเจ้าก็เป็นอย่างนั้น แต่อย่างที่เขาบอกตนเสนอมา ๓ วิช
 ษานักเป็นหลักการแตกต่างกันทั้งนั้น ทนกันข้อบกพร่องมีเดือนครึ่งเดียว ข้าพเจ้า
 ก็คิดเห็นว่าจะควรหรือไม่ที่เราจะเอาสิ่งที่คัดค้านที่สุดของแต่ละวิชามาสนั่น แล้ว
 โดยจะมีกฎหมายให้วินิจฉัยเป็นฝ่ายอย่างจริงจัง แต่อันนี้อาจเห็นว่าระ
 ยับยิ่งอย่างจริงจัง นี่เป็นความมุ่งหมายของข้าพเจ้า

นายเพียร ราชธรรมนิเทศ : ข้าพเจ้ายินยอม เมื่อมีการ
 ยับยั้งแล้วให้มีการยับยั้งจริงๆ วิชที่ข้าพเจ้าได้ศึกษามาอย่างสอดคล้อง
 เขาเลือกซึ่งเราทำไม่ได้เขาบอกว่า ถ้าเมื่อพระราชบัญญัติใดที่สภาล่าง
 สภาบนขัดแย้งกัน ไม่มีทางที่จะรับรองกันได้ ก็ให้ผู้สำเร็จราชการแทน
 พระองค์บัญชาทั้งสองนั้นเสีย แล้วเลือกตั้งขึ้นมาใหม่ เมื่อเลือกตั้งขึ้นมา
 ใหม่ถ้าหากว่าสภาล่างยังคงยับยั้งพระราชบัญญัตินั้นก็ให้เสนอสภาสูง ถ้าสภา
 สูงยับยั้งก็คืนให้ประชุมร่วมกัน แล้วให้เอามติข้างมากของประสม
 ร่วมกันเป็นเด็ดขาด แต่ประชุมร่วมกันข้าพเจ้าเกรงว่าจะทำไม่ได้ เพราะเหตุ
 ว่าประชุมร่วมกันของเขาที่เรียกมายับยั้งหรือไม่ในหน้าข้าพเจ้าสงสัยเต็มที่ อย่าง
 อันเดียวเขาบัญญัติอย่างสอดคล้องว่า ถ้าสภาล่างกับสภาสูงมาขัดแย้งกัน
 ให้เรียกประชุมร่วมกันทันที เรียกประชุมร่วมกันทันทีส่วนนี้เด็ดขาด อภิ
 ปรายประชุมร่วมกันหน้าข้าพเจ้าว่าไม่ยับยั้ง เป็นเด็ดขาดลงไป เวลาประชุม
 ร่วมกันก็เกิดขึ้นตามจากคดีปกติแต่แยกกัน บางทีอะไรทั้ง ๆ ที่ของ
 ไม่เห็นด้วย ยินยอมของอินเจน อย่างองค์ประชุมสภาสูงไม่เห็นด้วยสภา
 ล่างในกรณีอื่น ๆ นอกจากการเงินแล้วพระบัญญัติกันตกไปทีเดียว แต่ต่อมา

สภาล่างมีอำนาจมากขึ้น สภาสูงอำนาจเสื่อมลงไป เพราะฉะนั้นกฎหมายที่
ออกเมื่อครั้งศึกศักราช ๒๔๐๐ เศษ ๆ เราบอกว่าเป็นโค แล้วพระราชบัญญัติ
อื่น ๆ นั้น ถ้าหากว่าสภาสูงไม่เห็นชอบด้วยสภาล่างก็ให้ประวิงเรื่องนั้นเรื่อง
นั้นไว้ ถ้าหากว่าสภาล่างยินยอมพระราชบัญญัตินั้นไปอีก ๓ สมัยประชุมติด ๆ
กันก็พึงถือว่ามันเป็นเจตนารมณ์ส่วนใหญ่ของประชาชน คอนันตภาคภูมิก็ต้อง
ปล่อย จึงประวิงเวลาอย่างนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการดีกว่าประชุมร่วมกัน การ
ประชุมร่วมกันเราพูดเวลาดำมาก เพราะจำนอกจากตมตึกเค็ดชวคองไปแล้ว
ยังไม่ทราบว่าจะจำนวนสมาชิกสภาภูมิ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนเท่าไร เพราะ
ว่าเรายังไม่ได้ออกกติกายังคงความนี้สภาผู้แทนมีเรื่องพรรคการเมืองพวก ซึ่ง
แม้ว่าจะมีเหตุผลอย่างไรก็ตาม การที่จะยืนยันยืนยันความของเขาก็ย่อมจะต้องมี
เพราะฉะนั้นการประชุมร่วมกันใน ข้อนี้ข้าพเจ้าว่าน่าจะดีกว่าไม่ได้ติดนักในทาง
ปฏิบัติ ถ้าหากว่าจะยังมียังให้เกิดชวคองจริง ๆ ก็ควรยืนยันในเรื่องการประวิง
เวลา คือแปลว่าพระราชบัญญัติใด ๆ นอกจากพระราชบัญญัติการเงินหรือ
พระราชบัญญัติภาวะฉุกเฉิน ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าภูมิสภาคงจะไม่ยืนยันแน่ แต่
ว่าพระราชบัญญัติธรรมศาลาเดชะขึ้นมาแล้วถ้าสภาภูมิเห็นว่าจะไม่สมควรจะ
ออกเป็นพระราชบัญญัติได้เพราะว่ายังติดกับเหตุผล บ้านเมืองหรือจะส่งพระ
ราชบัญญัติขึ้นขึ้นมาโดยกระทันหันไม่รอบคอบอย่างนี้ประวิงเวลาเอาไว้ แต่
ถ้าหากว่าสภาผู้แทนยืนยันพระราชบัญญัตินั้นขึ้นมาอีก ๓ สมัยหรือสองสมัยซึ่งแต่
แต่เรากำหนดกัน แต่ว่า ๒ ปี ในองค์ประชุมก็มากไปสักหน่อย อย่างหม่อม
เสนีย์ฯ บอก และในองค์ประชุมเวลานี้กำลังข้อคอของชัย ๒ ปี เห็นฮอยลงมาอีก
หน่อย แต่ว่าเราจะกำหนดว่าถ้าสภาผู้แทนยืนยันพระราชบัญญัตินั้นขึ้นมาอีก
๒ สมัยติด ๆ กัน ถ้าเป็นเช่นนั้นใช้ให้ภูมิสภาพึงพิจารณาให้ดี ถ้าอย่างนี้
การยืนยันของเราจะมีประโยชน์มาก บางทีถ้าเราบอกสภาผู้แทนยืนยัน
ขึ้นมา ๒ สมัยติด ๆ กันก็เป็นกาวยืนยันในคดี เพราะสภาผู้แทนก็มีสิทธิ์
เห็นชอบกันก็อันนั้นคงจะไป บัดจึงไปบางที่คณาคคคกรรมเห็นกคสมรรเทาตง

ไปหรือบางทีอาจจะเลิกดื่มหรือไม่ยื่นข้อมาอีกก็ได้ อันนี้ก็ตกไปเอง แต่ถ้าเขายื่นข้อมาจริงๆ ก็หมายความว่าประชาชนทั้งประเทศต้องการเช่นนั้น ถ้าเช่นนั้นแล้วจะให้วุฒิสภาพิจารณาให้ดี แต่ถ้าหากว่าเขายื่นข้อมาอีกที่ นั่นหมายความว่าประชาชนทั้งประเทศต้องการกฎหมายฉบับนั้น วุฒิสภาพิจารณาด้วยดี ให้เวลาเสีย ๓ ปี แต่ต้องส่งผู้แทนยื่นข้อมา ๒ สมัย ประมุขติดกัน ถ้าหากว่าประวิงไว้ในสภานี้แทนเสีย หมายความว่าสภาผู้แทนรับแล้วก็ตกไป แต่ถ้าไม่ยอมก็จะต้องให้ติดอยู่ในสมัยประชุมติดๆ กัน นี้ถ้าได้ เช่นนี้จะนับจะเป็นการที่ดี

พล.ท. จีระ วิจิตต์สงคราม : การยื่นข้อมาของสมาชิกวุฒิสภา กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่าควรพิจารณาเป็น ๒ ประการ คือในประการที่ ๑ ก็คือถ้าหากว่าร่างพระราชบัญญัติใดที่เกี่ยวกับวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยแต่แก้ไขดังไปยังสภาผู้แทนแล้วทาง สภาผู้แทนนั้นจะคงแนบเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วย จำนวนสมาชิกมากน้อยเพียงไรเท่าใดนั้น นับเป็นการมีข้อมาเท่าที่รัฐธรรมนูญมีข้อควรอนัน กระผมจำได้ว่ากำหนดไว้เพียงกิ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่านั้น เพราะฉะนั้นในแง่ มีสมาชิกผู้หนึ่งอภิปรายแล้วอีกควรจะเป็น ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิก ถ้าหากว่าตกลงรับหลักการจำนวนสมาชิกสภา ๒ ใน ๓ แล้วนั้นเป็นการที่วุฒิสภาให้อำนาจอันหนึ่งแก่ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ข้อที่ ๒ เรื่องระยะเวลากระผมคิดว่าเป็นการสมควรคือว่าเมื่อพระราชบัญญัติใดเสนอข้อมาถึงวุฒิสภาแต่ไม่เห็นชอบด้วยก็ส่งกลับไปทางสภาผู้แทน สภาผู้แทนลงมติยื่นมาตามเดิมด้วยจำนวนคะแนน ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดอีกควรจะเสนอข้อมาถึงวุฒิสภาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยขอ ให้สภาผู้แทนรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ถึงสมัยประชุมหน้า ถ้าหากว่าสมัยประชุมหน้าได้ลงเรื่องนั้นพิจารณาให้สภาผู้แทนและยื่นข้อมา ๒ ใน ๓ เห็นว่าควรออกให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบด้วย คือ

โดยวิธีนี้ก็หมายความว่าโดยนัยยังเขาได้เป็นระยะ ๓ ปี เพราะถ้าเราประชุม
สมัยสามัญสมัยหนึ่งก็ครั้งเดียวต่อปี เพราะฉะนั้นก็เป็นการนัยยังพอ
เวลาแต่ละสมัยควรแล้ว กระผมจะเสนอข้อไปอีก ก็คือว่าร่างพระราชบัญญัติ
การเงิน แต่มีสมาชิกหลายท่านเห็นว่าวุฒิสภาไม่ควรเกี่ยวข้อง กระผม
มีความเห็นตรงกันข้ามเรื่องพระราชบัญญัติการเงิน ก็ขอไม่ใช่พระราช
บัญญัติธรรมดา การนัยยังอย่างนี้ต่างมาแล้วคงเป็นเกี่ยวข้องกับประมาณ
แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติการเงินนี้ คือนโยบายของรัฐบาลตาม ธรรมดา
เมื่อรัฐบาลได้เข้ามาบริหารดำเนินตามพรรค ค่าเงินตามนโยบายตามพรรค
แล้ว ราษฎรเห็นชอบด้วยเป็นส่วนใหญ่ก็เมื่อได้รับนโยบายแล้วก็เสนอ
งบประมาณต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคนี้ ว่าโดยธรรมดา
หมายความว่าประชุมส่วนใหญ่เห็นชอบด้วย ก็เมื่อเป็นเช่นนี้คงประมาณ
ตัวเงินที่จะให้เป็นไปตามนโยบายที่แสดงไว้คือสภา วุฒิสภาเองมีหน้าที่
เกี่ยวข้องแต่ในเรื่องใจวางใจหรือไม่ใจวางใจด้วย ที่เราได้กล่าวมาแล้ว เรา
ฟังรัฐบาลเมื่อเกิดวาทะอยู่ที่วุฒิสภา ก็เมื่อเช่นนั้นแล้วการเงินเป็นหัวใจ
นโยบายที่เกี่ยวกับวุฒิสภาไม่ได้ เพราะฉะนั้นเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ
การเงินนี้ ผมเห็นว่าควรที่จะให้วุฒิสภาเกี่ยวข้องด้วย แต่ระยะเวลานั้นจะ
ให้นานอย่างนั้นได้ ตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวก็หมายความว่าวุฒิสภา
จะต้องประชุมปรึกษาให้เสร็จภายใน ๓๕ วัน เมื่อเสร็จแล้วก็ไปทางสภา
ผู้แทนวงจลย์ต่อไป อันนี้ถ้าหากว่าเป็นพระราชบัญญัติการเงินแล้ว ผมเห็น
ว่าทางสภาผู้แทนก็ได้ลงมติเพียงครั้งเดียวก็ผ่านไปได้ ถ้าหากว่าเป็นพระราช
บัญญัติธรรมดาที่ต้องสมัย นี่เป็นความเห็นของผม ผมเห็นว่าการยึดเวลา
เราควรพิจารณาอีก ๒ ข้อนี้ และพระราชบัญญัติการเงินผมเห็นว่าวุฒิสภา
จำเป็นต้องเกี่ยวข้องด้วย.

๑๑.๕๘ น.

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าพึ่งเดี๋ยวกังงเป็นที่สุด คอยเป็น
 กรรมการรองมติ เห็นว่าสภาพมติจะต้องอย่างไร กังงไม่ได้ ก็เห็นว่า
 อำนาจยังมีวุฒิสภาพเปลี่ยนแปลงอย่างที่เป็นอย่างนั้นอย่างมาก รายละเอียด
 ก็เป็นไม่ได้ เพราะว่าแต่ละท่านก็กังงไม่เหมือนกัน มีวิธีการต่าง ๆ ในที่สุด
 ข้าพเจ้าคิดว่าที่ประชุมสมควรมอบให้กรรมการไปพิจารณา แต่อย่างนั้นก็
 ข้าพเจ้าอดไม่ที่จะแสดงความคิดเห็นของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเห็นพ้องว่าอำนาจยังมี
 ยังก็ควรจะต้องเปลี่ยนแปลง เพราะที่เป็นอยู่ในขณะนี้ไม่ใช่บียง เคียงคอกตุ๊กแกเท่านั้น
 เอง ทั้งที่ถ้าผู้แทนมีมติยืนยันโดยคะแนนเสียงมากกว่าครึ่งของสมาชิกทั้งหมด
 ไม่ใช่ ๒ ใน ๓ อย่างที่ท่านเสนอว่า ว่า หลุดไปมากกว่าครึ่งก็ได้ เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าต้องเปลี่ยนวิธีการ ข้าพเจ้าเห็นว่าที่อธิบายไม่ใช่ขอมติ
 แค่ว่าแสดงความคิดเห็นด้วยบียงเป็นจำนวนหรือ ๒ ส่วนมีกรรมกับของเหมือนกัน
 เพราะว่าถ้าเราถือว่าวุฒิสภาพบียง เพียงชนหรือด้วยบียงพระราชมัญญิตินัน
 จะต้องชั่งก็อยู่เป็นเวลา ๒ ส่วนมีประชุมหรือ ๑ ปี หรือ ๒ ปีแต่แต่กรรมกับคาม
 บางกรรมก็เกิดความเสียหายอย่างชานใหญ่ เพราะเราก็ต้องยอมรับกันว่า
 ความเห็นของแต่ละสภาไม่ใช่ว่าถูกเสมอไป เป็นความคิดความเห็นคาม
 อารมณ์ของบุคคลเหมือนกัน ข้าพเจ้ามามองคำว่าถ้าสมมติว่ารัฐสภาได้
 รัฐสภาหนึ่งเสนอกฎหมายอะไรขึ้นมาซึ่ง เป็นกฎหมายที่อยู่ในหลักการใหญ่
 นโยบายใหญ่ และได้ผ่านสภาผู้แทนมาโดยรวบรวมพมมาลงสภาผู้สมัยบียง
 ตกลงไปรัฐสภาที่จะไปนั่งคอยกฎหมายนั้นอยู่อีกหนึ่งปี คงได้ออกอยู่
 ไม่ได้ ถ้าเรานั่งก็เขาเรื่องที่ว่า ถ้าสภาผู้แทนแถลงไม่รับหลักการหรือเสนอ
 กฎหมายนั้น ๆ อะไรได้รัฐสภาออก ถ้าเรากำโดยวิธีเดียวกันให้อำนาจ
 วุฒิสภายับบียงเป็นเวลาหนึ่งปีหรือต้อง สมัยมีประชุมวุฒิสภาพลงรัฐสภาได้
 เหมือนกันให้รัฐสภาได้ออกได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่ผิดใจอะไร ข้าพเจ้า
 มามอง ๆ ๆ วุฒิสภามีไว้ทำไม เราเป็นพหุสมรมกันเรามีแต่เป็นพหุสมรมหรือ

มีพี่เพชรหรือวงพระมหากษัตริย์กับสภาผู้แทน ข้าพเจ้าว่าเราหนักหนาก่อน
ไม่พินิจมีวงสภาแล้วเป็นมีพี่เพชร เพราะว่าจะให้พระมหากษัตริย์ยังมีเสียง
เองแล้วเป็นภัยต่อราชบัลลังก์จึงมีวงสภาขึ้นมาเป็นมีพี่เพชร ก็เมื่อกรณีเป็น
เช่นนี้เราควรพิจารณาดูว่าในการยังมีของวงสภานั้นมีหลายพฤติการณ์
หลายกรณี และเท่าที่มองดูแล้วอาจจะเป็นการยังมีโดยมีสมาชิกก็มี ๒๐
คนด้วยกัน ฝ่ายหนึ่ง ๑๕ คนเห็นด้วยมี ๕ คนไม่เห็นด้วย นอกจากนั้นไม่ยก
ในกรณีเช่นนี้ข้าพเจ้าไม่อยากจะกำหนด ถ้าวงสภามียังมีด้วยคะแนนเสียง
มากกว่าอีกฝ่ายของวงสภา นักเป็นมติที่เด็ดขาด แต่ถ้ายังมีอย่างค่อยเป็น
ค่อยจะเป็นสำหรับสำคัญเมื่อส่งลงไปสภาผู้แทน สภาผู้แทนจะมองดูเห็นมี ๕ เสียง
กับ ๑๕ เสียงก็ไม่เป็นเรื่อง เพราะฉะนั้นต้องพิจารณาดูทุกแง่มุมว่ากร
ยังมี ยังมีสถานใดหรือถ้าหากกฎหมายลงมากันอาจจะแก้ๆ ได้ยกได้
นักเรียกว่ายังมีเหมือนกัน ในกรณีเช่นนี้ไม่ควรจะมีวงสภาอย่างค่อยเป็น
ค่อยเป็นหรือถ้าหรือถ้าแปรระกันไปหมด เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ต้องมีเวลาใคร่ครวญ
กันหาวิธีว่าจะไรบกรหรือบ้าง ข้าพเจ้าไม่ได้ว่าที่ผิด คือที่สุดปราศจาก
ทางที่จะถูกตีหน้าหาไม่ได้ในเรื่องนี้เป็นเรื่อง แอลดีเคอร์ จะคือจะหาอะไรที่เป็น
เป็นประโยชน์ที่สุดและบอกพร้อมน้อยที่สุด ถ้ามารดจะหาวิธีเหมาะสมควรที่สุด
คือที่มีพร้อมพร้อมน้อยที่สุด ข้าพเจ้าคิดว่าเราคิดมากไปในเรื่องนี้ และบางที
ในกรณีที่เราจะประชุมร่วมกันบ้าง หรือที่จะประชุมร่วมกัน เราอาจจะ
แยกแยะได้ และข้าพเจ้าก็ยังคงคิดไม่ออก และข้าพเจ้าทำให้กรรมการฯ ได้ไป
ปรึกษาหารือกัน และจะได้เสนอสภา และถ้าสภาไม่ชอบใจก็อาจจะแปรญัตติ
ได้ และจะลงมติให้เปลี่ยนไปจากวิธีจรรยาบรรณหรือความดีความงามไม่ได้

๑๑.๔๓ น.

นายเทพ โชติพันธุ์ : ขอนำเรื่องอย่างที่ท่านสมาชิกท่านจะลง
มติที่จะดำเนินแก้กรรมาธิการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอจะขอปรึกษาแก้ไข

ก็ควรจะต้องไปรាយให้กรรมวิธีการว่าสถานที่ต้องการอย่างไรแต่ก็เอาไปถนัด
 กรองมาตามที่เขาพูดกัน คือให้กรรมวิธีการไปร่างมาเช่นนี้ มีปัญหาที่เราคิดกัน
 ในเวลานี้ก็คือว่าผลิตภัณฑ์ ที่ท่านสมาชิกว่าถูก คือถ้าควรจะมีแค่เพียงส่วน
 น้อยแต่ขณะมันถึงมาส่งกลางซึ่งมีเตียง ไม่น้อยกว่ากึ่งยี่สิบ กุระเป็นการ
 เขาเปรียบมากไป คืออย่างน้อยก็ควรจะให้เป็นที่เกินกว่ากึ่ง ซึ่งข้าพเจ้า
 เห็นว่าไม่สมควร ตามเตียง คือตามเตียงเพียง ๑๕ เตียง คือถ้าอันไหนมี
 มติเป็น มาขอรับ ในสภาแล้วจึงยื่นมาให้ส่งกลางหรือขยับยั้งแล้วถ้าหากว่า
 เป็นคะแนนเตียงส่วนมากแต่ก็ไม่น่าจะเป็นอย่างว่า และถ้าจะให้ยี่สิบคือ
 ไปข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่ควร และมีปัญหาข้อไปอีกปัญหาหนึ่งก็คือว่า เมื่อมา
 ประชุมร่วมกันนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย แต่ถ้าจะเห็นด้วยก็ควรจะเห็นด้วยในคอน
 สัตถ์ที่ข้าพเจ้าก็ไม่แน่ใจว่าสมาชิกทั้งสองสภาจะไม่เท่ากัน อาจจะไม่เท่า
 กันก็ได้ ถ้าหากว่าจำนวนสมาชิกสภามากกว่าก็จะไม่ได้ผล หมายความว่า
 จำนวน ๑๕๐ ของท่าน ๓๐๐ คน ข้าพเจ้ามี ๑๕๐ เตียง อย่างนี้ก็ต้องว่าอย่าง
 น้อยท่านเสียเปรียบ วัตถุประสงค์ที่เราเห็นอย่างที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งก็พูดเมื่อน
 เสนอญัตติไปว่าผู้ส่งกลางซึ่งตกไปแล้ว ข้าพเจ้าเห็นในหลักการคือมีของท่านยังมี
 พระราชบัญญัติไว้แล้ว ข้าพเจ้าอยากให้ท่านตั้งกรรมวิธีการลงมาอภิปราย
 ในสภาล่าง เพื่อให้สภาล่างรัฐสภาจริง ด้วยยังเพราะเหตุใด ซึ่งควรเขียน
 ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยอย่างหนึ่งเป็นอย่างใด แต่ไม่มีการลงมติ ว่า
 ยี่สิบเพราะเหตุใด และยี่สิบเพราะเหตุนี้เหตุนี้ เราจะได้ฟังเหตุผลกันดี
 และเป็นข้อหนึ่งที่เราจะปรารถนาประนีประนอมกันได้ ปัญหาเรื่องแรกที่เราจะประชุม
 ร่วมกันนั้น เราให้โอกาสท่านมาแสดงในสภาผู้แทนความเห็นอย่างไร
 หนึ่งเป็นปัญหาแรก แต่ให้โอกาสท่านมาแสดงในสภาผู้แทนว่าท่านมีความเห็น
 อย่างไรหนึ่งปัญหาแรก มีปัญหาข้อไปเรื่องระยะเวลา เรื่องระยะเวลาเท่า
 กันเป็นความต้องคิดว่าถ้าจะให้ระยะเวลาสั้นเกินไปก็เป็นข้อเสียหยาบ อย่าง
 น้อยที่สุดเพื่อให้ท่านว่าผู้ส่งกลางซึ่งตกเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้าว่าเป็น

อย่างน้อยสมัยเดียวไม่ควรจะมากกว่านั้น สมัยหนึ่งนั้นอาจจะมีเวลา ๘-๙
 เดือนเป็นอย่างน้อย สมัยหนึ่งอาจจะมีประมาณ ๓ เดือน ระยะเวลา ๔-๕ เดือน
 ก็ยังมีได้ สมัยหนึ่งมักจะขอเท็จจริงเป็นระบบหนึ่งสมัยหนึ่งเป็นทางทิศใด
 หนึ่ง คือไปขึ้นประการที่ ๒ ก็ให้มีขึ้นในสมัยหนึ่ง ในปัญหาข้อไปก็คือ
 ว่าเมื่อสมัยขึ้นสมัยหนึ่งแล้ว มีปัญหาที่ท่านจะหาเสียง ๒ ใน ๓ ในสภา
 ผู้แทนนั้นไม่ได้ไปกันใหญ่เป็นไปไม่ได้ ที่ประชุมเวลาตามทุก ๆ วันนั้นจะเห็น
 ความประชุมไม่ก่น สมมติ ๑๐๐ คนมาประชุม ๖๐ คนหรือ ๕๐ คนแต่ไม่
 เกิน ๗๐ คน ส่วนมาก ๒ ใน ๓ ก็ ๖๐ คนแล้ว เมื่อมาประชุมไม่ก่นแล้ว
 จะเอามาตั้งใหม่ทำซึ่งเป็นไปไม่ได้ ๒ ใน ๓ ของสมาชิกทั้งหมดซึ่งมีใครเสนอ
 หลายคน ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยทั้งหนึ่งก็เต็มที่แล้ว ๒ ใน ๓ เป็นไปไม่ได้จึง
 ประชุม ๑๐ เปอร์เซ็นต์มาประชุมเท่าไรก็มาประชุม ๑ ใน ๒ เท่านั้นเองก็ตาม
 อยู่ขอให้ไปตรวจตักถั่งชอนด้วยข้อปฏิบัติทำไม่ได้ ๒ ใน ๓ ของที่ประชุม
 ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย แต่ถ้าถ้าของสาร ๒ ใน ๓ ของสมาชิกทั้งหมดคือใน ๑๐๐
 ก็เป็นอันแสดงให้เห็นว่าถ้ามาข้างต่างควรเป็นกึ่งหนึ่งก็พอแล้ว ถ้าหากว่า
 สมาชิกเพิ่มอันอื่นจำนวนเสียงก็มากจนตามส่วนขอให้เป็นกึ่งหนึ่งก็เกินกว่ากึ่ง
 หนึ่งของสมาชิกทั้งหมดถ้า ๒ ใน ๓ ของที่ประชุมถ้าเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้ามีความ
 เห็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นขอให้ประชุมนี้ไปตรวจพิจารณาว่าข้อปฏิบัติมันสำคัญ
 ถ้าเขียนแล้วก็เขียนไปเถอะระเบียบก็ไม่ได้ก็อยู่ ๒ ใน ๓ ไม่ได้จริง ๆ เพราะ
 จะเพิ่มจำนวนสมาชิกอย่างไรก็ตามคนที่มาฟังก็เห็นอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามคน
 ที่มาฟังก็เห็นอยู่แล้ว อย่างมากก็ ๒ ใน ๓ ของที่ประชุมทั้งหมดจะหาเสียง
 ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์มาประชุมก็ตามอยู่

๑๑.๕๐ น.

นายหยุด แสงอุทัย : ในเรื่องรายละเอียดเห็นว่าควรจะมี
 ให้กรรมการ แต่ว่าเท่าที่สมัครผู้ใดว่าส่วนมากของสมาชิกเห็นจะไป

ในทางที่จะให้ยังมีข้อมติสภา เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในชั้นทางสภาจะกำหนดสามมี สองมี หรือหกเดือนตามที่ใดตกลงกันมาพูดกันมาก็จะเป็นประโยชน์แก่กรรมวิกรมมาก สำหรับกำหนดเวลาผมขอเรียนว่าจะมีประโยชน์อย่างไร คือมีประโยชน์ว่าสภาล่างก็ทำอย่างฉะฉานกับที่ข้อมติที่ยื่นขึ้นมา เพราะฉะนั้นข้ออย่างหนึ่งก็คือเพื่อให้ฟังเสียงประชาชนความเป็นอย่างไรในเรื่องนี้ก็คือว่าเราให้เวลาพอสมควรแล้วทางสภาผู้แทนก็จะครบฟังความเห็นของประชาชนแล้วข้ออย่างหนึ่งก็คือว่าบางที่ที่รัฐบาลหรือรัฐบาลก็ต้องการจะทราบมติประชาชนที่แน่นอน รัฐบาลก็อาจจะขอมติสภาเสียเพื่อฟังมติประชาชนว่าเรื่องนี้องค์สภาจะเป็นฝ่ายถูกหรือไม่เป็นฝ่ายถูก สำหรับกำหนดเวลานั้นควรให้องค์สภามีเวลาพอสมควร เพราะฉะนั้นสำหรับกำหนดเวลา ผมคิดว่าควรให้องค์สภามีเวลาพอสมควร และกระผมคิดว่ามติข้อมติ ๒ มีหรือ ๓ มี เราจะไม่เคยให้เลย จะเอา ๓ มีที่ไม่เป็นการชักช้าอะไร ส่วนวิธีการที่มี ๓ วิธี อย่างที่สมาชิกผู้แทนเกิด ขอบประธานโฆษกประชาสัมพันธ์ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นรายละเอียด แต่ถ้าหากว่าอภิปรายในสภา ผมคิดว่าเขาจะเอาวิธีการที่ ๓ มาร่วมกับวิธีการที่ ๓ ได้ กล่าวคือว่าการยังมีมี ๒ อย่าง ถ้าเป็นการยังมีว่าวุฒิสภาไม่รับหลักการเลยเลิกถ้ามึงหนึ่งเพื่อป้องกันอารมณ์ชนรุนแรง เพื่อฟังมติประชาชนเพื่อมีการขมติสภา แต่ถ้าว่าวุฒิสภาเห็นด้วยหลักการไม่แก้ไขอะไรเลยก็ควรนำวิธีการอะไรก็ได้ส่งสภามาเขาใจกันได้ ก็ด้วยวิธีการที่กรรมวิกรมยื่นมา ซึ่งในเรื่องนี้ผมคิดว่าที่ให้กรรมวิกรมมีไปร่างก็เหมือนกันคือเมื่อตกลงกันไม่ได้จริงๆ แล้ววุฒิสภาที่ต้องใช้สี่ก็ยังมี แต่ว่ามี ๒ กรณีถ้าไม่เห็นด้วยกับหลักการ ถ้าเห็นด้วยกับหลักการแล้ว เพื่อจางกฎหมายจะได้ผ่านสภาต่าง

ทั้งการยังมีร่างกฎหมาย มีบางท่านบอกว่าจะทำให้ราชการล่าช้า กระผมคิดว่าต้องดูๆ ไปมากกว่าเรา เขายังพูดไม่ได้ เวลาหนึ่งมีที่ไม่แทน

ไม่ได้ และนอกจากนั้นกระผมอยากจะเรียนว่า การไม่ออกกฎหมายเราไม่
เป็นอะไรเลย เป็นส่วนมากเวลานี้ก็อยู่กันอย่างผาสุก กฎหมายทุกฉบับมีโดย
มากไม่ได้ทำอะไรแก่เรา โดยมากจำกัดเสรีภาพของเรา เพราะฉะนั้นการ
ยับยั้งควรมองในทางที่เกี่ยวกับราษฎรมากกว่า ขอให้ท่านคิดดู เมื่อ
กฎหมายรัชกาลที่ ๕ สมัยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
มหาราช ด้กัว่ามีผู้แทน เพราะเหตุไร ก็เพราะเหตุจำเป็นเมื่อเจริญ
ขึ้นแล้ว คราวกฎหมายออกไปมาก เพราะฉะนั้นไม่ใช่ออกโดยง่าย จะไป
คิดว่า มีว่าเป็นการเดือดร้อน ไม่ใช่เช่นนั้น โดยเหตุนี้ถ้าจะปรองดองแล้ว
ผมขอให้กรรมการก็จะเห็นประโยชน์

๑๑.๕๕ นาฬิกา

ขุนองฤทธิศีกษามการ : ในเรื่องข้าพเจ้าได้ตกลงใจอย่างแน่นอน
ว่าเราได้เปลี่ยนอำนาจนิติภาในกรณีที่ให้มียังเห็นออกเห็นไปกว่ารัฐธรรมนูญ
ชั่วคราว ข้าพเจ้าเห็นว่าการยับยั้งสำหรับนิติภาในร่างพระราชบัญญัติ
นั้นควรจะเป็นเวลาไม่เกินกว่า ๑ ปี ทั้งนี้พระราชบัญญัติใดบ้างที่ยับยั้งได้
ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชบัญญัติที่เป็นการยกเงินก็คือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับ
งบประมาณแผ่นดินและเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญส่วนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเรา
จะได้มีพระราชบัญญัติต่างหาก ข้าพเจ้าจะพูดเฉพาะในเรื่องยับยั้งพระราช
บัญญัติจนออกจากงบประมาณ สำหรับงบประมาณนั้นท่านเข้าใจแล้วว่ามีความ
จำเป็นอย่างไรที่ไม่ให้วุฒิสภาไปพิจารณา ทั้งนี้เพราะเหตุว่างบประมาณ
เป็นเรื่องใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณถ้าหากว่าเรามีการพิจารณาเกินเป็น
เวลาเนิ่นนานแล้ว ก็จะทำให้รัฐบาลไม่สามารถจะบริหารได้ไปถึงที่หรือเป็น
ไปตามสมควร และเรื่องนบเบียงของราษฎรที่เขาเลือกผู้แทนเข้ามาปกครองให้
เขาได้พิจารณาว่ามีดีชอบโดยควรทั้งด้วย

ที่เกี่ยวกับกรวยยังมีเหตุผลประการใด ท่านทั้งหลายก็ทราบดีแล้ว เพราะฉะนั้น • มันจึงเป็นเวลาอันสมควร ในการขัมยั้งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่ท่านใดอภิปรายกันมาเดฉวนข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรก็ไปโดยดี คืออย่างนี้ เมื่อสภาผู้แทนได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งดูมีเสภาหรือเสภาผู้แทนใดลงมติว่า ร่างนั้นใช้ไม่ได้ให้ดูมีเสภาดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นภายในกำหนด ๓๐ วันเพื่อให้ได้มติว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นสมควรจะขัมยั้งหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่สมควรจะขัมยั้งก็ให้พิจารณาไปในแง่ว่าจะออกใช้พระราชบัญญัติ นั้นโดยพิจารณากันตามระเบียบวาระรับหลักการวาระที่ ๒ ที่ ๓ แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติใดสมควรจะขัมยั้งก็ให้ลงมติไปทีเดียวว่าจะขัมยั้งเป็นเวลาเท่าไร ภายใน ๑ ปี หรือจะไม่ให้กำหนดครั้งแล้วแต่ หนึ่งก็หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติบางอย่างนั้นไม่ประโยชน์ และจำเป็นที่ผู้เสนอก็ค หรือฝ่ายรัฐบาลก็ไม่ได้เสนอมานัน ต้องการใช้เพื่อให้ได้ประโยชน์ และร่างพระราชบัญญัตินั้นนั้นหากดูมีเสภา ซึ่งความจำเป็น ว่าร่างพระราชบัญญัติ นั้นต้อง ออก ใช้โดยเร็ว เพราะฉะนั้นจึงต้องเริ่มพิจารณาเสียก่อน ถ้าหากว่าเราจะวางเงื่อนไขลงไป ว่าการขัมยั้งภายใน ๑ ปีจะพิจารณาเมื่อไรก็ได้ อย่างนี้ละก็บางเรื่องบาง อย่างก็ต้องการด่วน หรือต้องการพิจารณาโดยรวดเร็วอาจต้องหยุดชงักโดยไม่จำเป็น เพราะฉะนั้น วาระแรกควรพิจารณา ว่าสมควร ขัมยั้งหรือไม่เท่าที่ร่างพระราชบัญญัติใดที่ดูมีเสภาขัมยั้งและเมื่อถึงกำหนดภายใน ๑ ปีแล้ว ก็ยังเห็นว่า สมควรขัมยั้งในที่สุดคนลงมติว่า ร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนเห็นว่ามัน ใช้ ไม่ได้ต้องเสนอกลับคืนมายัง สภาผู้แทนอีก ข้าพเจ้าเห็นว่า ลักษณะอย่างนี้คงให้มีการประชุมร่วมกัน คือทั้งสภาผู้แทนและดูมีเสภาประชุมร่วมกัน ให้มีมติโดยฉวยข้าง แต่กันอาจดึงตามที่ท่านใดอภิปรายมาว่าต้องเกินครึ่งของจำนวน อันนี้ข้าพเจ้าเห็นด้วย คือควรดึงเสียงข้างมาก

ท่านอาจจะบอกว่าในบางกรณีนั้น ผู้ที่ไม่ตรงกระนั้นอาจจะไม่ตรงแต่อาจจะสมัครใจ
 ว่าในรัชชคนมีคณบริพารเพียง ๑๖ ไม่ครบเสีย ๑๐ จะเป็นอันว่าเป็นจำนวน
 ข้างน้อยไม่เห็นด้วยนั้น อย่างข้าพเจ้าเห็นว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วยโดยมากถึงเดใจ
 ว่าเขาจะอย่างไร และท่านเหล่านั้นแม้จะสมัครใจไปอย่างหนึ่งอย่างไรโดยมาก
 พวกไม่เห็นด้วยมักไม่ได้อะไรเลย ไม่ว่าจะไรก็พอใจทั้งนั้นแล้วแต่เพียงข้าง
 มากจะเห็นอย่างไร เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรมีบัญญัติว่าให้เกินกว่าจำนวน
 ของสมาชิกของสภาขึ้น อันการประชุมร่วมกันในเมื่อผู้ซึ่งฝ่ายหนึ่งยังกฎหมาย
 อันหนึ่งอันใด ตอนนั้นเมื่อมีประโยชน์อย่างที่ข้าพเจ้าได้พูดแล้วว่าเพื่อเป็นพันธ
 ระหว่างพระมหากษัตริย์ แต่ถ้าจะมีการรับขัง ก็จะทำให้สัมประดังค์ และ
 กฎหมายใดที่ยังมีมาจากผู้ซึ่งภาคได้มี โอกาสมาแจ้ง หรืออภิปรายได้ก่อน
 ในเมื่อประชุมร่วมกัน มีท่านสมาชิกบางท่านกล่าวที่เราควรจะตั้งกรรมการ
 หรือคณะกรรมาการให้เป็นคั้งหนึ่งทนายไปว่าต่างอย่างนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าใน
 ลักษณะนี้ไม่เป็นการสมควรเพราะสมาชิกที่ไม่ได้ถูกตั้งมา หรือผู้ถูกตั้งมานั้น
 อาจจะมีความคิด ความเห็นไปอย่างหนึ่งก็ได้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า ให้มา
 ประชุมร่วมกันเสียจะเป็นการดีบัญญัติหาใด ๆ ได้ ทั้งนี้ในการประชุม
 ร่วมกันถ้าไม่เห็นด้วยในร่างพระราชบัญญัติร่างใดร่างหนึ่ง ก็เป็นอันเลิกไปตาม
 เสียงข้างมากของรัฐสภาโดยแท้จริง จะได้เป็นการดีบัญญัติอย่างยาก ในกร
 บัซงกันเป็นพันธระหว่างสภากับพระมหากษัตริย์ ข้าพเจ้าจึงขอเสนออย่างนี้
 ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วนั้น

๑๒.๐๑ ๒.

นายจง ไชยศักดิ์ : : ข้าพเจ้าเห็นว่าบัญญัติสำคัญ เป็นบัญญัติ
 อันยิ่งใหญ่มากที่เราจะต้องพิจารณา โดยละเอียดถี่ถ้วนที่สุดที่จะละเอียด
 ได้ เพราะว่าผู้ซึ่งฝ่ายหนึ่งเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ต่ออำนาจขัง
 นั้นเราไม่ควรจะมองกันแต่ เพราะฉะนั้นขอทวงถามถึงหลายเหตุผลที่ข้าพเจ้า

เห็นว่ายังไม่ขาดระเบียบ เราคงจะพูดให้กระจ่างสัก ๒ วัน ๓ วันก็พูดกันได้ ไม่ค่อยถนัดเสียเวลา ข้าพเจ้าขอเวลาสัก ๓๐ นาทีขอทราบเรียนข้อ ๆ ก็อธิบาย

เรื่องอำนาจยังมีงั้นเราควรพูดทุก ๆ ไปด้วยไม่ใช่เฉพาะในประเทศ เราจะต้องดูว่านานาประเทศเขาทำกันมาอย่างไร รัฐธรรมนูญเขาได้มีกันมาแต่ตั้งหลายร้อยมี เขาทำกันมาอย่างไร อย่างประเทศอังกฤษถึงแม้จะปรึกษากันว่าจะมี ๓ ปีก็ยังไม่ได้ตกลงกันแต่อำนาจยังมีงั้นต่าง ๆ นั้น ไม่ได้ยังมีกฎหมายอย่างเดียวกัน อย่างสหรัฐอเมริกาเขายังมีอย่างอื่น ๆ ด้วยคุณูปการศักดิ์ศรีรัฐธรรมนูญแล้ว ประเทศอเมริกาจะเห็นว่าภายหลังมหาสงครามโลกครั้งที่แล้ว ประธานาธิบดีวูดสัน คือมีกติกาก่อน ๑๔ ข้อ ก็เลยไปตั้งกฎหมายศึกษาทำไปโดยนั้นก่อนอันเราจะเห็นด้วยเลยเช่นสัญญาไปทำคนเดียว ครั้นกลับมาถึงประเทศไม่มีคนเห็นด้วยก็เสียใจ เมื่อเรื่องไปถึงสภาในเขตของอเมริกันเขา เขาก็ยังไม่ยอมให้สนธิสัญญานั้นไปได้ เพราะฉะนั้นอเมริกันก็ไม่ได้เป็นสมาชิกสันนิบาตโลกตั้งแต่บัดนั้นมา สนธิสัญญานั้นเลยเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นเรื่องอำนาจยังมีงั้นเราจะต้องพุดกันมากมาย แล้วปัญหายังมีข้าพเจ้าเห็นว่าต้องยังมีกันจริง ๆ ไม่ใช่เล่น ๆ ต้องให้เวลาอย่างมาก ๒ ชั่วโมงน้อย ๓ ชั่วโมงโดยยังมีงั้นเราอาจจะไม่ถึงนั้นก็ได้ แล้วแต่ตัวมันดูว่าเขาเห็นว่าผ่านลงไปก็ผ่านได้ แต่เรากำหนดอย่างน้อยและอย่างมาก ถ้าเรากำหนดอย่างนี้แล้วเราไม่ควรคิดว่ากฎหมายจะเข้าไปหรือว่าจะอะไรไปก็เป็นของคอมมอนเซนส์อย่างที่เดชา ๆ ว่าก็คิดแล้ว เพราะกฎหมายนั้นออกไปโดยมากใช้พระเดช เมื่อใช้พระเดชแล้วประชาชนจะได้ประโยชน์ที่ดียิ่งไม่ได้ กฎหมายที่เราออกกันไปในเวลาอันออกไปเป็นการพุ่มพวยเพื่อเอกราชแล้วท่านกฎหมายที่ออกในสมัยสมเด็จพระมหาจักรวาล กฎหมายของเขาสอดแต่จะระบอบก็ศักดิ์สิทธิ์ด้วย ฉะนั้นให้ท่านคิดดูใหม่มาก ๆ ข้าพเจ้าขอพูดเพียงเท่านี้

ทำการแทนประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : หมดเวลาแล้ว
แต่ก่อนที่จับประชุม มีผู้เสนอญัตติว่าควรจะมีการประชุมในวันพรุ่งนี้
เพราะวันพรุ่งนี้ไม่มีประชุมวุฒิสภา ขอให้ท่านผู้เสนอชี้แจง

นายอินทร สิงหนตร : การที่มีญัตตินั้น ข้าพเจ้าคิดว่าอัน
ควรจะต้องมีก็ได้แล้ว สำหรับญัตติของข้าพเจ้าที่เสนอให้ประชุมพรุ่งนี้เพราะ
เห็นว่าพรุ่งนี้ไม่มีประชุมวุฒิสภา แต่ข้าพเจ้าได้ถามทางกรรมาธิการก็ไม่มี
การขัดข้อง หวังว่าที่ประชุมกันคงเห็นด้วย

ทำการแทนประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : จะให้ตั้งมติวัน
ก็ได้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้ยกมือ

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งมติ

ทำการแทนประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอให้ตั้งมติ
แล้ว ไม่มีผู้เสนอเบียดเบียนราย ข้าพเจ้าจะขอเสนอให้ตั้งมติ ในการลงมติ
ข้าพเจ้าอยากจะขอความเห็นที่ประชุม คือเท่าที่ได้ฟังมาว่าที่ประชุมนี้
คงจะมีมติในทางพิจารณาแต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าจะขอให้ตั้งมติว่าจะควร
พิจารณาหรือไม่ คือการที่จะยืนยันให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญเดิมนั้น หรือ
พิจารณาถ้ามีเปลี่ยนแปลง แล้วข้าพเจ้าคิดว่าในการพิจารณานั้นมีสมาชิก
เสนอขึ้นมาหลายคน และควรเสนอข้อเหล่านี้ เพราะเราเองก็ยังไม่รู้ว่า
อภิปรายคดีเสียอย่างไร บางทีสถานที่เห็นว่าการขอกรมกรรมาธิการก็เป็นได้
ข้าพเจ้าจะถามว่าจะมอบกรรมาธิการหรือไม่ จะได้พิจารณา ถ้าไม่มอบ
แล้วข้าพเจ้าจะคงมีคดีต่อไป เขามติเสียก่อน ขอให้พิจารณาว่าอำนาจ
วุฒิสภาในการยืนยันจะให้คงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันหรือจะเปลี่ยนแปลง
ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้คงไว้.....

นายจง ใจภักดี : ยังไม่มีมติให้เบียดเบียนรายหรือไม่ ท่านยังไม่
ได้ถามใครก็ตามหรือไม่

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผู้ใดเห็นว่าควรให้คงไว้ตามรัฐธรรมนุญปัจจุบันนี้ โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีผู้มาชกยกมือ

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผู้ใดเห็นว่าควรจะเปลี่ยนแปลง

ลงมาชกยกมือ ๒๗ คน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : บัดนี้ในการที่จะพิจารณานี้ ข้าพเจ้าขอมติว่าจะมอบให้กรรมการหรือไม่มอบ

นายเทพ โชติสุขิต : ตามญัตติที่กำหนดคดีระเบียบวาระนี้ในหลวงยังมีขึ้นนี้ผ่านถึงพระมหากษัตริย์

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีแต่ไว้ในระเบียบวาระ คือไม่มี

นายเทพ โชติสุขิต : ค่อนข้างกับอันนี้ นี่แยกต่างหาก ควรจะต่อกันเลย

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คนละเรื่อง เรื่องที่เกี่ยวข้องพระมหากษัตริย์เป็นเรื่องที่ส่งผ่านไปแล้ว ท่านไม่เห็นด้วยนั้นมิในญัตติข้อต่อไป ก็อยู่ในข้อ ๖ ในระเบียบวาระวันนี้นั้นจะได้กำหนดข้อไป บัดนี้ข้าพเจ้าจะขอมติ

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ข้ออยู่ในข้อ ๖ ของระเบียบวาระวันนี้นั้น เราจะได้กำหนดข้อไปวันนั้นขอมติว่า .....

พระยาอรุณพิทยพิศาล : การเปลี่ยนแปลงคดีลงมติแล้วเปลี่ยนแปลงที่เดียว กำหนดเวลาควรจะลงมติว่าจะกำหนดอย่างไร

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ลงมติแล้วว่าจะเปลี่ยนแปลงแล้วจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตามหลักใหญ่ๆ ก็คือว่าวิธีการับชกยกมือขึ้น โดยระยะเวลาหรือยังมีง โดยวิธีการ ที่ประชุมร่วมกันได้หรือยังมีง

โดยวิธีการที่ประชุมร่วมกันได้ หรือมายังโดยวิธีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้วกรรมาธิการว่าอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น แต่ยังมีวิธีการอื่น ๆ ภายวิษิตส์มาชิกเห็นชอบเจ้าขึ้นยื่น ขอมติว่าในการประชุมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรจะมอบให้กรรมาธิการไปหรือว่าสภาจะนัดก็ตั้งขอมติก่อน ผู้ใดเห็นว่าควรมอบกรรมาธิการไปพิจารณาไปรคยก็มีขอขึ้น

มีสมาชิกรายกมือ ๒๒ คน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วยไปรคยก็มีขอขึ้น

มีสมาชิกรายกมือ ๔ คน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่ามอบกรรมาธิการก่อนมีประชุมมีผู้เสนอขอให้ประชุมวันพรุ่งนี้หนึ่งวันขอให้ผู้เสนอรับแจ้ง

นายอินทรี สึงหนนคร : คือพรุ่งนี้ไม่มีการประชุมฉุกเฉินก็เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะให้มีการประชุมแต่ก็ข้าพเจ้าของตามกรรมาธิการแล้วก็ให้มีการจัดข้อ

นายเทพ โชติณัฐิต : ถ้าหากว่าไม่มีการประชุมจริงก็ควรประชุมตอนเช้า เพราะมายังสมาชิกคิดประชุมกรรมาธิการ

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรมีการประชุมพรุ่งนี้เป็นพิเศษอีกหนึ่งวันไปรคยก็มีขอขึ้น

มีสมาชิกรายกมือ ๑๗ คน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วยไปรคยก็มีขอขึ้น

มีสมาชิกรายกมือ ๑ คน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าประชุมพรุ่งนี้อีกหนึ่งวัน เช้าหรือบ่าย

๘๕๑

นายอินทร สิงหนตร : ขอเดาบาย วุฒิสภาประชุมบาย
เพราะฉะนันเราควรจะเอาบาย

นายเทพ โชติณัฐิต : ขำพเจ้าเสนอเมื่อกี้แล้วว่าถ้าตมตักก็เป็น
เข้า เพราะบายคิดกันหลายคนในทัน

ทำการแทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนญ : ขอความเห็นที่
ประชุมตักว่าผู้ใดเห็นวาคควรประชุมเข้า

หลวงประภอมนิตสาร : ขำพเจ้าเห็นใจท่าน ขอให้คุณเทพฯ
อธิบายหน่อย ตอนบายคิดอะไรแล้วกัน ขอทราบ

นายเทพ โชติณัฐิต : คิดกรรมมาธิการพิจารณาต่างกฎหมาย
มีท่านมหาเกษม บุญศรี น.ร.อ. เสน่ยว ขำพเจ้าจะใคร่อกก็ไมทราบ
อย่างนัย ๓-๔ คน

นายอินทร สิงหนตร : ขำพเจ้าคิดเรื่องวาคความอยู่ในตอนเข้า
ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญ : ผู้ใดเห็นว่าควรเป็นเวลาเข้า
ไปรคยก็มีชชน

ตมาชิกยกมีช ๓๑ นาย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญ : ผู้ใดเห็นว่าควรเป็นเวลาบาย
ไปรคยก็มีชชน

ตมาชิกยกมีช ๗ นาย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญ : เป็นอันว่าเวลา ๗.๓๐ นาฬิกา
พร้อม เลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๗.๓๕ นาฬิกา

LIRT

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาจังหวัดสุพรรณบุรี

นายเกษม บุญศรี	นายเจริญ บัณฑิตโร	ผู้ตรวจรายงาน
รองคณบดีศึกษากร	นายประเสริฐ บั๊กมะสุคนธ์	„
พ.อ. ถ้วน จำนงภูมิเวท	นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	„
นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	นายสุรินทร์ ถัฬดากกร	„
หลวงอภัยคนานุรักษ์	นายสุวัจน์ จิตรกถัก	„
	นายศิริ มนต์โคตรเดชะ	„
	นางสาวอารีรัตน์ สุ่มบุญ	„
	นายเล็ก คำบุญ	„
	นางโฉมเดชา ถัฬดากกร	„
	นายพิพัฒน์ เขจรโรหิต	„
	นายสงวน เขียรพงศ์	„
	นางสาวฉันทนา ชาญบ้อม	„
	นางสาวผาณิต ศัตะกูรมะ	„
	นายโชค กุปตะวาทีน	„
	นายอุดม พลอยตั้งจาวลัย	„

นายหยุด แสงอุทัย
เลขาธิการสภาจังหวัดสุพรรณบุรี

สภีธรรมาสีเบศ
ประธานสภาจังหวัดสุพรรณบุรี

LIRT